

Työryhmäraportti

Nykytilan kuvaus sekä uuden kunnan palvelujen järjestäminen, organisointi ja kehittäminen

Kasvatus-, opetus- ja vapaa-aikatoimen työryhmä

20.3.2014

Sisällys

1 Johdanto.....	3
1.1 Työryhmän työskentely ja raportin sisältö	3
1.2 Hallinto	4
1.3 Lähipalvelut.....	5
2 Kasvatus ja opetus	9
2.1 Varhaiskasvatus ja esiopetus	9
2.1.1 Kunnallinen päiväkotihoido	9
2.1.2 Kunnallinen perhepäivähoito	12
2.1.3 Yksityiset päivähoitopalvelut.....	13
2.1.4 Esiopetus	13
2.1.5 Avoin varhaiskasvatus	14
2.2 Opetustoimi.....	17
2.2.1 Perusopetus	18
2.2.2 Toisen asteen koulutus	23
2.2.2.1 Lukiokoulutus	23
2.2.2.2 Ammatillinen koulutus	24
2.2.3 Vapaa sivistystyö	24
2.2.4 Ruotsinkielinen opetus	25
2.2.5 Oppilashuolto	26
2.2.6 Aamu- ja iltapäivätoiminta	26
3 Vapaa-aikatoimi.....	29
3.1 Liikuntatoimi	29
3.1.1 Toimipisteet	31
3.1.2 Seuratoiminnan tukeminen	32
3.1.3 Terveys- ja erityisliikunta	33
3.2 Nuorisotoimi	35
3.2.1 Perusnuorisotyö	35
3.2.2 Leiritoiminta	36
3.2.3 Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö	37
3.2.4 Osallisuus ja vaikuttaminen.....	37
3.2.5 Koulunuorisotyö	38
4 Muut sivistyspalvelut.....	39
4.1 Museotoimi	39
4.2 Kulttuuritoimi	40
4.3 Kirjastotoimi	42
5 Keskeiset huomiot ja johtopäätökset kuntien mahdollisessa yhdistymisessä	43
5.1 Palveluiden saatavuus ja kustannustehokkuus.....	43
5.2 Palvelutuotannon organisointi	44
5.3 Kehittäminen	44

Kasvatus ja opetus sekä vapaa-aika työryhmän raportti

1 Johdanto

1.1 Työryhmän työskentely ja raportin sisältö

Kasvatus ja opetus sekä vapaa-aikatoimen työryhmän tehtävänä oli koota kuvaus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, opetustoimen ja vapaa-aikatoimen palveluiden nykytilasta, vertailla kuntien palvelurakenteita, koota muut sivistyspalvelut, pohtia kuntien yhdistämistä ja tuoda esiin kehittämisideoita. Ryhmä kokoontui laajana 8 kertaa ja lisäksi kokoontui lukuisia alatyöryhmiä. Yhteenvedot on laadittu alaryhmissä, joihin on osallistunut jokaisesta kunnasta toimialan asiantuntija riippumatta työryhmän jäsenyydestä. Näin haluttiin varmistaa mahdollisimman laaja asiantuntijuus.

Työryhmässä työskentelivät:

Hannele Ylinen (pj), erityisopetuksen suunnittelija, Kotka
Maija Rikberg, varhaiskasvatusjohtaja, Kotka
Eeva Päiviö, sivistystoimenjohtaja, Hamina
Heikki Kotilainen, vapaa-aikapalvelupäällikkö, Hamina
Sari Hakulinen, rehtori, Pyhtää
Mari Peltola, päivähoidon johtaja, Pyhtää
Auli Hyttinen, sivistystoimenjohtaja, Kaakon kaksikko
Tiina Suur-Uski, vs. päivähoidon johtaja, Kaakon kaksikko
Päivi Kosonen, kokoussihteeri, Kotka
Pirjo Holanti, raportin kokoava sihteeri, Kotka

Osaan työryhmän kokouksista osallistuivat myös seuraavat henkilöstön edustajat:

Paula Laakso (JHL), Pyhtää
Tarja Renlund (Jyty), Kotka
Jaana Suikkanen (Juko), Hamina

Kaikkien otsikoiden alle on kuvattu palveluiden nykytilanne kunnittain (Kotka, Hamina, Pyhtää ja Kaakon kaksikko), vakinaisen henkilöstön määrä sekä toimintakate (vuoden 2012 tilinpäätös). Palvelukokonaisuuksia tarkastelevien lukujen lopussa (luvut 2 ja 3) on yhteenvedot, joista ilmenee keskeiset erot ja yhtäläisyydet sekä mahdolliset muutokset yhden ja kahden kunnan mallissa. Muiden sivistyspalveluiden (luku 4) osalta on koottu seudun palvelut kunnittain. Elinvoimaisuustyöryhmän tehtäväksi on annettu sivistysosioon kuuluvien palveluiden tarkempi tarkastelu. Viidennessä (5) luvussa käsitellään kuntien mahdollista yhdistymistä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, opetustoimen ja vapaa-aikapalveluiden osalta yleisellä tasolla.

Työryhmä on keskittynyt käsittelemään sellaisia mahdollisuuksia, joita kuntaliitos toisi tullessaan. Muutoksissa ei ole otettu huomioon alueen väestökehitystä eikä lakimuutosten (mm. valtiosuus, kuntalaki, oppilas- ja opiskelija-huolto, oppivelvollisuuden pidentäminen) tuomia tarpeita palveluiden järjestämisessä, sillä nämä muutokset toteutuvat kuntaliitoksesta huolimattakin.

1.2 Hallinto

Hallintohenkilöstö työryhmän tarkastelun kohteena olevilla palvelualueilla.

	Kotka	Hamina	Pyhtää	Kaakon kaksikko	yht.
palvelujohtaja	1*				1
opetustoimenjohtaja	1				1
sivistystoimenjohtaja		1	1**	0,4***	2,4
varhaiskasvatusjohtaja	1	1			2
liikuntajohtaja	1				1
nuorisotoimenjohtaja	1				1
opetuspäällikkö		1			1
opetuksen suunnittelija	3				3
kehittämiskoordinaattori	1				1
Luonto-koulun tj	1				1
taloussihteeri	1				1
palvelusuhdesihteeri	1				1
toimistosihteeri	7	6	2	2	17
päivähoitoalueen esimies/päivähoidon johtaja	3	3	1	0,7	7,7
perhepäivähoidon-ohjaaja	1				1
varhaiskasvatuksen kehittämissuunnittelija	1				1
palvelusihteeri	1	1			2
vapaa-aikapalvelupäällikkö		1			1
nuorisosihteeri	1		0,7	0,4	2,1
liikuntasihteeri			0,3	0,2	0,5
liikuntapalvelusihteeri	1				1
yhteensä	27	14	5	3,7	49,7

* Vastaa koko hyvinvointipalveluista, myös sosiaalitoimesta, terveystoimesta, hyvinvointineuvola ja vanhustenhuollosta.

**Rehtori, jonka tehtäviin kuuluu myös sivistystoimenjohtajan tehtäviä

***Sivistystoimenjohtaja, jonka tehtäviin kuuluu myös rehtorin tehtäviä.

Kotkan palvelujohtaja johtaa Lasten ja nuorten palveluita, johon kuuluvat varhaiskasvatuksen ja opetustoimen vastualueet, hyvinvointineuvola ja nuorisotoimi. Lisäksi palvelujohtaja johtaa sosiaalitoimen, vanhustenhuollon ja terveystoimen vastualueita. Haminassa on sivistystoimenjohtaja, joka johtaa opetustoimea, liikuntatoimea, nuorisotoimea ja museotoimea. Pyhtäällä ja Kaakon kaksikossa on sivistystoimenjohtaja, joka toimii myös rehtorina ja jolle kuuluvat myös monet muut osa-alueet, kuten esiopetus, liikuntatoimi ja nuorisotoimi. Varhaiskasvatus kuuluu muissa kunnissa paitsi Kotkassa sosiaalitoimeen. Esiopetus on Pyhtäällä opetustoimen osa, muissa kunnissa se kuuluu varhaiskasvatukseen. Hallintomallien eroista huolimatta taulukko antaa selkeän kuvan henkilöstön määrästä näillä tehtäväalueilla.

Hallintoa tarkasteltaessa havaitaan, että pienissä kunnissa osa tehtävistä on laaja-alaisempia kuin isommissa kunnissa. Kuntaliitos todennäköisesti keventäisi hallintoa. Vastuualueiden johtamisessa on päällekkäisyyttä. Sähköiset palvelut tekevät mahdolliseksi hoitaa tehtävää laajalla alueella palvelutasosta tinkimättä. Esimerkkinä päivähoidon laskutus, jonka voisi hoitaa yksi henkilö koko alueella. Opetuksen suunnittelijat ja varhaiskasvatuksen kehittämissuunnittelija voisivat toimia nykyisten viiden kunnan alueella. Maantieteellisesti tehtäväalue laajenisi merkittävästi, mutta tehtäväkuva tulisi selkeämmäksi, varsinkin pienissä kunnissa. Yhden kunnan mallissa hallinto kevenisi arviolta kymmenkunta henkilötyövuotta ja kahden kunnan mallissa 2—3.

Yhteisiä kehittämishankkeita on ollut jo pitkään seudullisena tai laajempaanakin. Tällaisia ovat esimerkiksi Kymenlaakson liikuntastrategia, opetustoimen Tieto- ja viestintästrategia ja Taikalamppu-verkosto (kulttuuritoimi).

Kehittämishankkeena kuntien mahdollisesti yhdistyessä on tarjota kaikille kuntalaisille samat ja samantasoiset palvelut. Koska alue tulisi olemaan laaja, ei kaikkia palveluita voisi järjestää reuna-alueille. Lähipalvelut tulisi tarjota kaikille, mutta keskeinen kysymys on lähipalveluiden määrittäminen.

1.3 Lähipalvelut

Huoli lähipalveluiden säilymisestä korostuu usein kuntaliitoskeskusteluissa. Lähipalveluista puhuttaessa haasteeksi nousee se, että lähipalveluille ei ole olemassa yksiselitteistä ja selkeää määritelmää. Arjessa käytetään ainakin käsitteitä lähipäiväkoti, lähikoulu (PoL 6§) ja lähiliikuntapaikka. Lähipalveluita määritettäessä voitaneen käyttää joitakin yhteisiä kriteereitä.

Kuntaliiton verkkolehden (Kuntalaisen Paras, 2009) mukaan palvelut voidaan jakaa saatavuuden mukaan kolmeen ryhmään. Tällöin palvelut jaetaan lähipalveluihin, etäämmällä sijaitseviin seudullisiin palveluihin ja laajaa väestöpohjaa edellyttäviin keskitettyihin palveluihin.

Lähipalveluita asukkaat käyttävät toistuvasti ja usein päivittäin. Palvelut sijaitsevat kuntalaisten lähiympäristössä ja ovat helposti saavutettavissa. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi lasten päivähoito, perusopetus, lähiliikuntapaikat ja nuorisotalot. Myös internetpalvelut sekä liikkuvat palvelut voivat olla osa lähipalveluita. Lasten ja ikääntyneiden harrastusmahdollisuudet ovat lähipalveluita.

Esimerkiksi lähiliikunnalla tarkoitetaan pienliikunta-aluetta koulujen tai kyläkeskuksien välittömässä läheisyydessä, jota voidaan käyttää vapaasti ilman seurasidoksia tai ajanvarauksia. Seudullisella liikuntapalvelulla tarkoitetaan merkittävää liikuntapalvelua, joka tarjoaa palvelua lähinnä koko seutukunnan käyttöön.

Oheisena kooste lähipalveluista (Kuntalaisen Paras 2009,8) (Lasten päivähoito ei nykyisin kuulu sosiaalihuoltoon.)

Lähipalvelut löytyvät jatkossakin läheltä kuntalaisia

Sosiaali- ja terveydenhuollossa lähipalveluja ovat esimerkiksi

- vanhusten kotihoito
- omaishoidon tuki
- palveluasuminen
- lasten päivähoito
- lapsiperheiden kotipalvelu
- neuvolatoiminta
- perhetyö
- lähisosiaalityö ja toimeentulotuki
- kotiterveydenhuolto
- terveyskeskuksen ajanvaraus
- perustason (sairaanhoidajan, terveydenhoitajan tai yleislääkärin) vastaanotto
- laboratorion näytteenotto

▪ apuvälinejakelu sekä

▪ perustason suun terveydenhuolto.

Opetus- ja kulttuuritoimen lähipalveluja ovat esimerkiksi

- perusopetus
- kirjastoautopalvelut ja lähikirjastot
- arki- ja lähiliikuntapaikat
- lasten ja erityisryhmien harrastustoiminta ja
- nuorisotyö esimerkiksi nuorisotalolla.

Yhdyiskuntapalveluissa lähipalveluja ovat esimerkiksi

- joukko liikenne ja
- erilaiset lomakepalvelut.

Lähipalveluita määritettäessä voidaan käyttää myös erilaisia kriteeristöjä: esimerkiksi THL on raportissaan (43/2010) käyttää oheista mallia.

Asiointikertojen tiheys

Lähipalvelu on arkipäiväistä ja koskettaa suuria ihmisjoukkoja lähes päivittäin.

Asiakaspohja

Lähipalveluille löytyy tarpeeksi asiakkaita muutaman tuhannen ihmisen joukosta.

Saavutettavuus

Kynnys lähipalvelun käyttöön on oltava matala matkustamisen näkökulmasta. Matkan pituus voi merkitä palvelun käyttäjälle vähemmän kuin sijainti luontaisen asiointisuunnan mukaan.

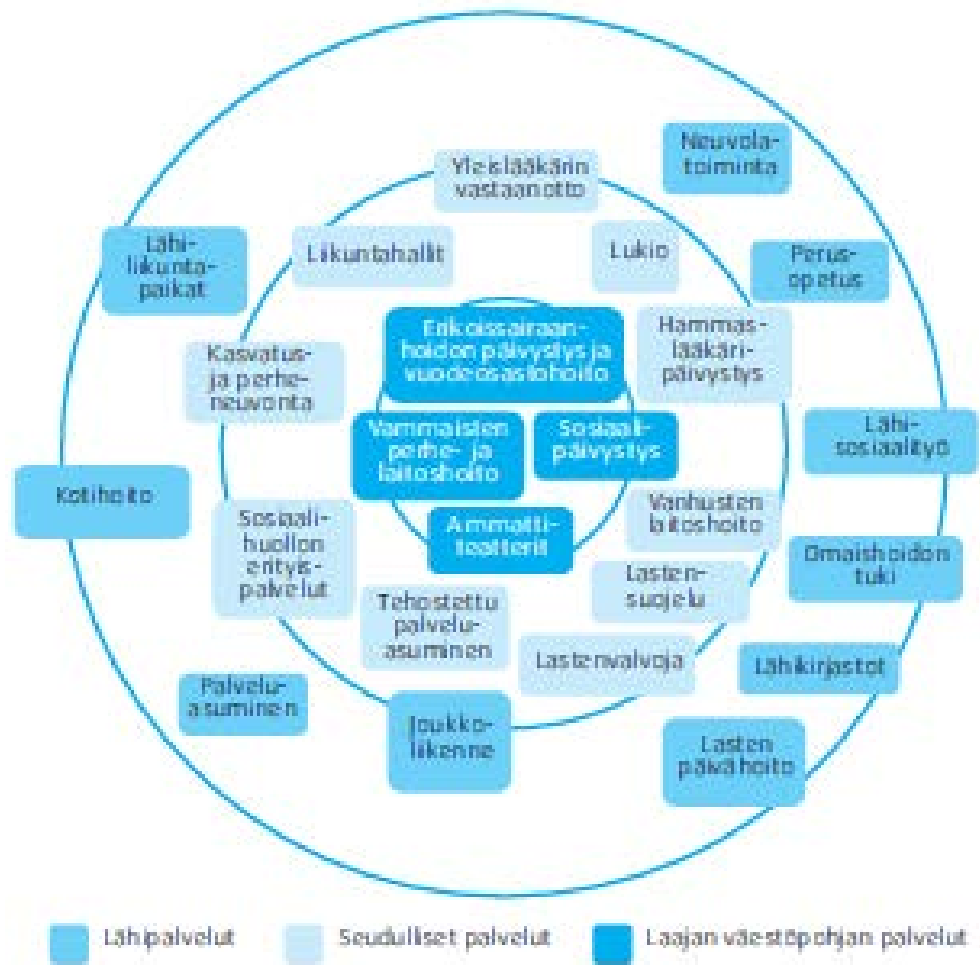
Ihmisläheisyys

Palvelun käyttökynnyksen on oltava matala myös ihmisläheisyyden näkökulmasta eli palvelun on oltava asiakkaita huomioivaa.

Myös tämän perusteella ainakin lasten päivähoito, esiopetus, perusopetus, lähiliikuntapaikat ja perusnuorisotyö kuuluvat lähipalveluihin.

Seudulliset palvelut sijaitsevat etäämmällä ja ovat saavutettavissa julkisilla kulkuneuvoilla. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi toisen asteen koulutus ja liikuntahallit. Laajaa väestöpohjaa edellyttävät palvelut sijaitsevat yleensä suurissa taajamissa. Tällaisia ovat esimerkiksi kolmannen asteen koulutus ja keskussairaalat.

Palvelujen uudelleenorganisoinnissa voidaan käyttää apuvälineenä oheista ympyrämallia, johon on nostettu esimerkkeinä erilaisia palveluja (Kuntalaisen Paras 2009, 9).

Lähipalvelulle on vaikea määrittää yksiselitteistä kilometri- tai aikarajaa. Esimerkiksi Perusopetuslaki määrittää koulumatkan pituutta ja matka-aikaa oppilaan lähikoulua määritettäessä. Koko varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus ovat lähipalveluja. Perusopetukseen kuuluva erityisopetus voi joidenkin oppilaiden osalta edellyttää oppilaan siirtymistä omaa lähikouluaan kauemmaksi. Vapaan sivistystyön ja muun harrastustoiminnan palvelut voivat sijaita hieman asuinalueen lähikoulua kauempana. Perusnuorisotyö on lähipalveluihin kuuluvaa toimintaa, kun taas esimerkiksi kilpaurheilutoiminta ja kolmannen asteen koulutus ovat selkeitä laajan väestöpohjan palveluita.

Lähipalveluita järjestettäessä pitäisi löytää uusia tapoja. Tulevaisuudessa tul- laan entistä enemmän kiinnittämään huomiota kustannustehokkuuden ohella asiakaslähtöisyyteen, erityisesti kun kyseessä on lasten ja nuorten hyvinvointi tai ikäihmiset.

Uusi tapoja järjestää lähipalveluja (Kuntalaisen Paras 2009,11)

1. Palvelua hallintorajan yli
2. Kumppanuus palvelujen järjestämisessä
3. Ostopalvelut yrityksiltä ja muilta yhteisöiltä
4. Teknologia hyötykäyttöön
5. Yhteispalvelu
6. Henkilöstön työnjako uusiksi ja osaaminen vahvemmaksi

Kotkassa toimintansa aloittanut varhaisen tuen keskus, Vatupassi, on hyvä esimerkki palvelusta yli entisten hallintorajojen. Samoin esimerkiksi liikuntavälineiden lainaus kirjastopalveluiden yhteydessä sekä koulupsyykkarin palvelut Pyhtäällä ja Haminassa.

Joissakin kunnissa on yhdistetty terveys- ja kirjastobussi. Samoin kunnan ja koulun kirjastoja on yhdistetty, kuten Kotkassa (Karhuvuori).

Ostopalveluina ovat Kotkassa esimerkiksi latujen hoito ja Pyhtäällä sekä Kaakon kaksikossa koulupsykologin palvelut.

Teknologia monipuolistaa etäopintoja ja mahdollistaa maantieteellisesti laajat kokoukset.

Yhteispalvelua on jo monessa kunnassa yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Työyhteisöiltä edellytetään luovuutta, innovaatiota suosivaa johtamista sekä tutkimuksen ja käytännön yhteistyötä.

Verrattaessa nykyisten viiden kunnan lähipalveluiden järjestämistä mahdollisiin uusiin kuntiin ei lähipalveluiden osalta ole nähtävissä muutoksia. Varsinaisten lähipalveluiden osuus raportin tarkastelun kohteena olevissa palveluissa on suuri. Niiden toteuttamistavassa ei kuntakoolla ole suurta vaikutusta, sillä ne ovat vahvasti lain ja asetusten säätelemiä.

Lähipalveluiden sisältö ja luonne tulevat muuttumaan tulevaisuudessa mm. sähköisten palvelujen kehittyessä ja erilaisten teknologisten apuvälineiden lisääntyessä. Tämä kehitys ei kuitenkaan liity kuntarakenteeseen kuin korkeintaan siten, että suuremmalla kunnalla voi olla paremmat edellytykset ottaa esimerkiksi uutta teknologiaa käyttöön ja muuttaa siltä osin palveluja helpommin tavoitettaviksi. Nykyisinkin toisen asteen koulutusta voi osittain suorittaa verkko-opinnoilla, mikä laajentaa kurssitarjontaa ja mahdollistaa työssäkäyvien opiskelun entistä paremmin.

Palveluverkon kokonaisuuteen ei kuntaliitoksella ole juurikaan vaikutusta. Kaikki nykyiset viisi kuntaa ovat joko juuri kehittäneet tai suunnitelleet lähivuosina kehittävänsä palvelut tehokkaiksi palvelutason laadusta tinkimättä. Esimerkiksi päiväkotij- ja kouluverkkoihin tulee muutoksia lähivuosina jokaisessa viidessä kunnassa kuntaliitoksista riippumatta.

2 Kasvatus ja opetus

2.1 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstö

virka/toimi	Kotka	Hamina	Pyhtää	Kaakon kaksikko	yht.
päiväkodin johtaja	22	7		2,5	31,5
lastentarhanopettaja	108	36	8	10	162
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	6	2		0,8	8,8
lastenhoitaja	168	61	20	16	265
päiväkotiavustaja	18	6	1	1	26
erityisohjaaja		14			14
ryhmäavustaja			1		1
laitosapulainen	41		1		42
perhepäivähoitaja	29	26	5	3	63
yhteensä	392	152	36	33,3	613,3

2.1.1 Kunnallinen päiväkotihoido

Kotka

Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä on Kotkassa yhteensä noin 2 500 alle kouluikäistä lasta. He sijoittuvat eri palvelujen piiriin seuraavasti:

Kunnalliset päiväkodit ja esiopetus	1 850
Yksityiset päiväkodit	300
Kunnallinen perhepäivähoito	100
Yksityinen perhepäivähoito	12
Avoin ja kerhotoiminta	300

Palvelut sijoittuvat kolmelle päivähoitoalueelle.

Erityisvarhaiskasvatus toteutuu päiväkotiryhmissä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajia on kuusi ja erityisen tuen päiväkotiaavustajia 16.

Valtaosa Kotkan päivähoitopalveluista tuotetaan omana toimintana päiväkodeissa. Päivähoitoyksikköjä on yhteensä 20. Niissä kussakin on oma johtaja. Päiväkodin yhteydessä olevia avoimia päiväkoteja on kolme. Eri yksiköihin kuuluvia rakennuksia on yhteensä 30.

Päiväkodeista kolmessa on pidennetty aukioloaika: Yksi päiväkotivastaa koko kaupungin ympärivuorokautisesta hoidon tarpeesta. Kahdessa muussa päiväkodissa on arkipäivinä aikainen aamuhoito klo 5.30 alkaen ja pidennetty iltahoito klo 22.30 asti.

Päivähoidon toimipisteet

Alahovin päiväkoti	Alahovintie 7	48600	KOTKA
Helilän päiväkoti	Sampokuja 4	48600	KOTKA
Hovinpuiston päiväkoti	Kartanonkatu 5	48600	KOTKA
Hovinsaaren päiväkoti	Valkamakatu 7	48200	KOTKA
Kanervan päiväkoti	Kallionsivu 4	48310	KOTKA
Korkeakosken päiväkoti	Veikkolantie 9	48600	KOTKA
Kotilon päiväkoti	Madesalmentie 2	48310	KOTKA
Käpylän päiväkoti	Ratakatu 14	48600	KOTKA
Lankilan päiväkoti	Aittakorventie 1	48400	KOTKA
Linnunradan päiväkoti	Turantie 5	48310	KOTKA
Malmingin päiväkoti	Malminginkatu 8	48600	KOTKA
Meripirtin päiväkoti	Haukkavuorenkatu 5	48100	KOTKA
Metsolan päiväkoti	Satakielentie 6	48230	KOTKA
Metsäkulman päiväkoti	Metsäkulmankatu 19	48910	KOTKA
Metsärinteen päiväkoti	Metsärinne 6 as 13	48310	KOTKA
Otsokallion päiväkoti	Ristinkalliontie 14	48770	KOTKA
Palotornin päiväkoti	Kaivokatu 21	48100	KOTKA
Pihkoon päiväkoti	Aartapolku 41	48410	KOTKA
Päivärinteen päiväkoti	Gutzeitintie 8	48100	KOTKA
Raitin päiväkoti	Lennartinraitti 7	48600	KOTKA
Rauhalan päiväkoti	Mällinkatu 1	48600	KOTKA
Ruonalan päiväkoti	Karhuvuorentie 1	48300	KOTKA
Sateenkaaren päiväkoti	Rajakalliontie 12	48310	KOTKA
Tavastilan päiväkoti	Tavastilantie 215	49300	TAVASTILA
Utumetsän päiväkoti	Velhontie 1	48350	KOTKA
Velhon päiväkoti	Ututie 2	48350	KOTKA

2015 valmistuu Kotkansaarelle uusi päiväkoti, joka korvaa Palotornin ja Päivärinteen päiväkodit.

Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen toimintakate on 24 500 000 €

Hamina

Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä on Haminassa yhteensä noin 1055 alle kouluikäistä lasta. Lapset sijoittuvat eri palvelujen piiriin seuraavasti:

Kunnalliset päiväkodit ja esiopetus	733
Yksityiset päiväkodit	91
Kunnallinen perhepäivähoito	81
Avoin ja kerhotoiminta	150

Varhaiskasvatuksessa työskentelee kolme varhaiskasvatuksen vastaavaa, joista yhdellä on vastuullaan perhepäivähoito sekä vuoroahoito. Kahdella muulla on vastuullaan itäinen sekä läntinen päivähoitoalue.

Erityisvarhaiskasvatus toteutuu päiväkotiryhmissä sekä yhdessä erityisryhmässä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajia on tällä hetkellä kaksi ja erityisohjaajia 14 sekä päivähoidon avustajia 3.

Haminan päivähoitopalvelut tuotetaan valtaosaltaan omana toimintana päiväkodeissa. Päivähoitoyksikköjä on yhteensä 12. Lisäksi varhaiskasvatuksen avointa toimintaa tuotetaan yhdessä yksikössä sekä seurakunnan kanssa yhteistyössä kahdessa toimintapisteessä.

Päiväkodeista yhdessä on pidennetty aukioloaika, tarvittaessa 5.30-19.00. Yksi päiväkotit vastaa koko kaupungin ympärivuorokautisesta hoidon tarpeesta.

Päivähoidon toimipisteet

Kaivokadun päiväkotit	Kaivokatu 1	49400	HAMINA
Kannusjärven päiväkotit	Keskikyläntie 233	49570	KANNUSJÄRVI
Kokkokallion päiväkotit	Kokkokallionkatu 4 as 24	49400	HAMINA
Pyhällön päiväkotit	Pyhällöntie 380	49660	PYHÄLTÖ
Ruotsinkylän päiväkotit	Savonkatu 10	49400	HAMINA
Saviniemen päiväkotit	Ludviginkatu 8	49400	HAMINA
Vallin päivähoito	Vallinkatu 4	49400	HAMINA
Kurkitien päiväkotit	Kurkitie 13	49410	POITSILA
Neuvottoman päiväkotit	Muuraskalliontie 12	49490	NEUVOTON
Ruissalon päiväkotit	Ruissalontie 6	49410	POITSILA
Uuden-Summan päiväkotit	Kerrospolku 2	49420	HAMINA
Keskikaupungin vuoropäiväkotit	Kaivokatu 1	49400	HAMINA

Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen toimintakate v. 2012 oli 7 020 000 €

Pyhtää

Pyhtää tuottaa päivähoitopalvelut pääosin itse. Kunnassa on 4-osastoinen päiväkotit Majakka. Sen osastoista yksi antaa vuorohoitoa. Majakalla on kaksi satelliittiosastoa: ruotsinkielinen Mäsarna sekä Pyhtään kirkonkylässä sijaitseva Touhula.

Varhaiskasvatuksen piirissä 233 lasta, jotka sijoittuvat eri palvelujen piiriin seuraavasti:

kunnalliset päiväkodit ja esikoulun aamu- ja iltapäivähoito	167 lasta
kunnallinen perhepäivähoito	15 lasta
yksityinen ryhmäperhepäivähoito (palveluseteli)	13 lasta
yksityinen päiväkotit (palveluseteli)	2 lasta
yksityinen päiväkotit (ostopalveluna)	36 lasta

Kunnallinen päivähoito:
vuonna 2013 (joulukuun tilasto) hoidossa yhteensä 182 lasta

Yksityinen päivähoito (joulukuu 2013) 51 lasta

Kunnallisessa päivähoidossa työskentelee yhteensä 35 työntekijää. Erityislastentarhanopettajan palvelut ostetaan toistaiseksi Tietotaito Group Suomi Oy:ltä. Lähimmät päivähoidon yhteistyökumppanit ovat lastenneuvola, perheyöntekijä ja koulut.

Päivähoidon toimipisteet

Päiväkoti Majakka	Hirventie 31	49210	Huutjärvi
Mäsarna	Kirkkotie 448	49240	Purola
Touhula	Pyhtääntie 13	49270	Pyhtää

Päivähoidon toimintakate 2012 oli 2 028 000 €

Kaakon kaksikko

Varhaiskasvatuksen palvelujen piirissä on Kaakon kaksikossa n. 190 lasta. He sijoittuvat eri palvelujen piiriin seuraavasti:

Kunnalliset päiväkodit ja esiopetus	182
Perhepäivähoito	8

Päivähoidon toimipisteet

Virojoen päiväkot	Reemiläntie 4	49900	VIROLAHTI
Klamilan päiväkot	Häppiläntie 750	49860	KLAMILA
Leppäkertun päiväkot	Yhdyspolku 3	49700	MIEHIKKÄLÄ
Pitkähösköken päiväkot	Koskipirtintie 45	49750	KALLIÖKÖSKI
Muurikkalan päiväkot	Tohmonmäentie 15	49730	MUURIKKALA

Kaakon kaksikossa on kolme päiväkotia: Klamilan, Virojoen ja Miehikkälän päiväkodit. Miehikkälän päiväkodin lapsiryhmät sijaitsevat kolmessa eri kylässä: Muurikkalassa, Pitkähöskökellä ja Saivikkalassa.

Kaakon kaksikon alueella vuorohoito on keskitetty Virojoen päiväkodin Karuselli-ryhmään.

Kaakon kaksikon varhaiskasvatuksen toimintakate: 2 009 000 €

2.1.2 Kunnallinen perhepäivähoito

Kunnallisen perhepäivähoidon piirissä on Kotkassa noin 100 lasta. Perhepäivähoitokoteja on tällä hetkellä 28. Haminassa perhepäivähoitajia työskentelee tällä hetkellä 23 eri puolilla Haminaa ja hoidon piirissä on lapsia 81. Pyhtäällä on kolme kotona työskentelevää perhepäivähoitajaa. Lapsia hoidossa on 15. Kaakon kaksikossa on kaksi perhepäivähoitajaa ja 8 lasta.

2.1.3 Yksityiset päivähoitopalvelut

Kotka	Yksityinen päivähoito toteutuu palvelusetelin avulla. Yksityisiä päiväkotia on yhdeksän, joista yksi on ruotsinkielinen. Yksityisiä perhepäivähoitajia on kolme. Perheet voivat halutessaan ostaa palvelua palvelusetelin avulla.
Hamina	Haminassa on kaksi yksityistä päiväkotia: Marian tarha Oy ja Haminan englanninkielinen leikkikoulu. Käytössä on yksityisen päivähoitopalvelun kuntaliissä.
Pyhtää	Yksityiseltä päiväkoti Mukavalta hankitaan ostopalveluna päivähoito 36 lapselle. Ryhmäperhepäiväkoti Untuvikoista ostetaan palvelusetelillä päivähoito 13 pyhtääläiselle lapselle.
Kaakon kaksikko	Palvelua ei ole tarjolla.

2.1.4 Esiopetus

Esiopetus on perusopetuslain mukaista toimintaa. Maksuton esiopetus noudattaa koulun työpäiviä ja toiminta-aika on pääsääntöisesti klo 9.00—13.00. Mikäli lapsi tarvitsee esiopetuksen lisäksi kunnallista päivähoitoa, se pyritään järjestämään samoissa tiloissa.

Kotka	Esiopetus toteutuu Kotkassa koulujen tiloissa varhaiskasvatuksen hallinnoimana. Myös esiopetusikäisten lakisääteinen päivähoito toteutuu koulujen tiloissa. Yksiköitä on 13. Jokainen yksikkö kuuluu jonkin sen lähellä sijaitsevan päiväkodin alaisuuteen.
--------------	---

Esiopetuspaikat

Aittakorven koulun eo	Vesantie 3	48400	KOTKA
Hakalan koulun eo	Poikkikatu 7	48900	KOTKA
Haukkavuoren koulun eo	Opintie 2	48100	KOTKA
Hovinsaaren koulun eo	Ruununmaankatu 2	48200	KOTKA
Korkeakosken koulun eo	Veikkolantie 9	48600	KOTKA
Kyminkartanon koulun eo	Temppelikatu 18	48700	KOTKA
Metsolan koulun eo	Allintie 9	48220	KOTKA
Mussalon koulun eo	Rajakalliontie 10	48310	KOTKA
Otsolan koulun eo	Hiidenkirnuntie 2	48770	KOTKA
Pihkoon päiväkot	Aartapolku 41	48410	KOTKA
Rauhalan koulun eo	Mällinkatu 1 A	48600	KOTKA
Ruonalan eo	Karhuvuorentie 1	48300	KOTKA
Tavastilan koulun eo	Tavastilantie 227	49300	TAVASTILA

Hamina

Esiopetuksesta vastaa perusturvan lapsiperhepalvelut. Esiopetusikäisten lakisääteinen päivähoito toteutuu samoissa toimintatiloissa.

Haminan esikouluyksiköt

Aseman esikoulu	Rautatienkatu 5	49400	HAMINA
Kannusjärven esiopetus	Keskikyläntie 233	49570	KANNUSJÄRVI
Keskuskoulun esiopetus	Viipurinkatu 1	49400	HAMINA
Pyhällön esiopetus	Pyhällöntie 380	49660	PYHÄLTÖ
Ruotsinkylän esikoulu	Savonkatu 10	49400	HAMINA
Esikoulu Esikko	Rastipolku 7	49460	HAMINA
Husulan esikoulu	Töytärintie 20	49510	HUSULA
Neuvottoman esikoulu	Muuraskalliontie 12	49490	NEUVOTON
Summan esikoulu	Sakintie 5 as 4	49480	SUMMA
Uuden-Summan	Siitosentie 58	49420	HAMINA
Ruissalon esikoulu	Ruissalontie 8	49410	POITSILA

Pyhtää

Kaikissa kouluissa toimii esiopetus koulun yhteydessä tai yhdistettynä alkuopetukseen.

Esikoululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta toteutuu Huutjärven koululla ja Suur-Ahvenkosken koululla sekä ruotsinkielisenä Pyttis Svenska Skolanissa.

Kaakon kaksikko

Esiopetuksen toimipisteet

Virojoen esiopetus	Rantatie 5 B	49900	VIROLAHTI
Klamilan esiopetus	Häppiläntie 750	49860	KLAMILA
Kirkonkylän esiopetus	Keskustie 11	49700	VIROLAHTI
Pitkäkosken esiopetus	Koskipirtintie 45	49750	KALLIOKOSKI

2.1.5 Avoin varhaiskasvatus

Avoin varhaiskasvatus on ohjattua ja tavoitteellista toimintaa alle kouluikäisille lapsille tilanteessa, jossa perheellä ei ole välttämätöntä tarvetta lapsen päivähoidolle.

Kotkassa avoimen varhaiskasvatuksen piirissä on 300 lasta. Avoin varhaiskasvatus toimii Velhon, Raitin ja Päivärinteen päiväkodeissa. Haminassa avoimen varhaiskasvatustoiminnan piirissä on noin 100 perhettä ja 150 lasta. Avointa varhaiskasvatustoimintaa toteutetaan Kaivokadun päiväkodin yhteydessä olevissa tiloissa sekä seurakunnan kanssa yhteistyössä Kukkaron ja Summakammarin tiloissa. Pyhtäällä ja Kaakon kaksikossa ei ole avointa varhaiskasvatusta.

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

Yhteenveto 1: erot ja yhtäläisyydet

Erot

- Hallintomallit poikkeavat eri kunnissa: Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat Kotkassa osa Lasten ja nuorten palveluja, Haminassa varhaiskasvatus kuuluu tällä hetkellä Perusturvan lapsiperhepalveluihin. Alustava päätös on tehty varhaiskasvatuksen yhdistymisestä Sivistyspalvelujen organisaatioon 1.8.2014 lukien. Pyhtäällä varhaiskasvatus kuuluu Sosiaali- ja terveystoimen palveluihin, esiopetus kuitenkin Sivistystoimeen. Kaakon kaksikossa varhaiskasvatus ja esiopetus ovat osa Sosiaali- ja terveystoimen toimintaa.
- Kunnissa on suuret erot palvelujen ja organisaation laajuudessa sekä budjettien suuruudessa.
- Organisaatorakenne varhaiskasvatuksen sisällä vaihtelee liittyen myös toiminnan ja palvelujen laajuuteen. Kotkassa ja Haminassa palvelurakenne on monipuolisempi kuin Pyhtäällä ja Kaakon kaksikossa (esim. avoin varhaiskasvatus). Kotkassa, Haminassa ja Pyhtäällä on yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja. Kaakon kaksikossa niitä ei ole.
- Kotkassa ja Pyhtäällä on käytössä palveluseteli. Haminassa käytetään yksityisten päivähoitopalvelujen kuntalisää.
- Erityisopetuksen resursointi ja toteutustavat vaihtelevat.
- Kuntakohtaiset päätökset poikkeavat toisistaan asiakasmaksuissa, esimerkkeinä vähäisemmän hoidon sopimukset ja maksuhyvitykset loma-ajoissa.

Yhtäläisyydet

- Päivähoitolain mukaiset palvelut väestön mukaan on kaikissa kunnissa järjestetty lähtökohtaisesti lain vaatimalla tavalla.
- Kaikissa kunnissa on vuorohoidon palvelut päiväkodeissa. Perhepäivähoidossa ei ole vuorohoitoa.
- Henkilöstörakenne on kuntien yksiköissä pääsääntöisesti samanlainen.
- Asiakastietojärjestelmä kaikilla sama (Effica). Järjestelmän laajuus ja eri ”modulien” käyttöönotto vaihtelee. Vain Kotkassa on sähköinen asiointimahdollisuus. Haminassa pyritään ottamaan sähköinen päivähoitohakemus käyttöön 2014 aikana.

Yhteenveto 2: yksi kunta ja kaksi kuntaa

Yksi kunta

- Asiakkaiden valintamahdollisuudet varhaiskasvatuspalveluissa laajenevat. Palvelujen käyttö esim. työssäkäyntialueiden mukaan mahdollistuu. Palvelut pääsääntöisesti pysyvät lähialueilla. Palvelurakenteen pitää kattaa koko maantieteellinen alue.
- Asiakkaiden yhdenvertaisuus päivähoitomaksuissa lisääntyy ja suuremmat kokonaisuudet laskutuksessa ja perinnässä selkeyttävät toimintaprosesseja asiakkaiden näkökulmasta katsottuna.
- Kustannusten laskemiseen ja vertailuun liittyvä byrokratia kevenyy. Kustannuksiin vaikuttava resurssien taseus voi alentaa kustannuksia ja lisätä tuottavuutta.
- Henkilöstön rekrytointi, koulutus ja yhteinen käyttö monipuolistuu ja nostaa laatua.
- Kuntien yhdistyessä olisi paremmat mahdollisuudet tuottaa profiloituneita varhaiskasvatuspalveluja (esim. englanninkielistä tai muulla tavalla painotettua varhaiskasvatusta ja / tai esiopetusta).
- Organisaatiot voidaan yhdistää. Hallinnossa ja keskitetyissä palveluissa (asiakasprosessit, laskutus) saavutetaan synergiaetuja. Yksityisten päivähoitopalvelujen (palveluseteli) käyttöä voidaan yhtenäistää ja laajentaa.
- Tietojärjestelmät voidaan yhtenäistää ja monipuolistaa.
- Tehtäväkuvat tulevat pienissä kunnissa selkeämmiksi, tosin ne samalla laajentuvat alueellisesti.
- Hallintohenkilöstön ja lautakuntien määrä vähenee.

Kaksi kuntaa

- Hallintohenkilöstön ja lautakuntien määrä muuttuu.
- Perheillä ei ole yhtä suuria mahdollisuuksia käyttää palveluja yli nykyisten kuntarajojen.
- Rakenteissa ja lähipalvelujen sijainnissa ei merkitystä yhden tai kahden kunnan mallissa.

2.2 Opetustoimi

Kouluilla työskentelevä henkilöstö

nimike	Kotka	Hamina	Pyhtää	Kaakon kaksikko	yht.
lukion rehtori	2	1		0,2*	3,2
peruskoulun rehtori	7	3	1**	0,4*	11,4
erityiskoulun rehtori	1				1
kansalaisopiston rehtori	1	1			2
virka-apulaisrehtori	1				1
luokanopettaja	138	65	23***	24	250
perusopetuksen lehtori	89	32	12	18	151
lukion lehtori	33	7			40
perusopetuksen/ lukion lehtori	22	17			39
aikuislukion lehtori	4				4
erityisluokanopettaja	32	12	3	2	49
erityisopettaja	14	6	2	3	25
vakinainen tuntiohjaaja	18	2	4	9	33
suunnittelijaopettaja	4				4
kansalaisopiston opettaja	3,5	3			6,5
koulunkäynninohjaaja	80	22			102
avustaja			12		12
koulunkäyntiavustaja				13	13
koulukuraattori	7	2		1	10
koulupsykologi	3	2			5
opinto-ohjaaja				1	1
koulusihteeri tms.	10		1		11
toimistos sihteeri tms.		5			5
aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja		3			3
kouluemäntä/-isäntä		2	1		3
yhteensä	469,5	185	59	71,6	780,1

*Rehtorin tehtävät kuuluvat sivistystoimenjohtajan tehtäviin.

**Rehtorille kuuluu myös sivistystoimenjohtajan tehtävät.

*** Sisältää esiopetuksen opettajat

Luokanopettajien virkamäärään sisältyy koulunjohtajina / rehtoreina toimivat opettajat (Kotkassa 10 rehtoria ja 11 apulaisrehtoria, Haminassa 11 koulunjohtajaa ja yksi apulaisrehtori, Pyhtäällä 3 koulunjohtajaa ja 1 apulaisrehtori, Kaakon kaksikossa 5 koulunjohtajaa/rehtoria ja 3 apulaisrehtoria).

Luvuissa ei ole mukana määräaikaista henkilöstöä.

2.2.1 Perusopetus

Kotka

Kotkan peruskoulut, niiden luokka-asteet ja oppilasmäärät:

koulu		luokat	oppi- laita	erityisop- pilaita
Aittakorpi	Vesantie 3 48400 Kotka	1—5	190	
Hakala	Poikkikatu 7 48900 Kotka	1—6	146	
Helilä	Suntionkatu 27 48600 Kotka	6—9	451	10
Hovinsaari	Ruununmaankatu 2 48200 Kotka	1—5	63	
Jäppilä*	Alakyläntie 67 48410 Kotka	esiop—5	43	
Karhula	Vesivallintie 16 48600 Kotka	7—9	315	
Karhuvuori	Takojantie 1 48220 Kotka	6—9	325	35
Korkeakoski	Veikkolantie 9 48720 Kotka	1—6	203	
Kotkansaari				
-Haukkavuori*	Opintie 2 48100 Kotka	1—6	224	145
-Keskuskoulu	Keskuskatu 28 48100 Kotka	6—9	487	
Kyminkartano	Temppelikatu 18 48600 Kotka	1—5	266	
Langinkoski	Allintie 20 48220 Kotka	6—9	477	10
Metsola*	Allintie 9 48220 Kotka	esiop—5	162	35
Mussalo*	Rajakalliontie 10 48310 Kotka	esiop—5	341	39
		6—9	20	20
Otsola	Hiidenkirkuntie 2 48770 Kotka	1—5	234	8
Pihkoo	Aartapolku 41 48410 Kotka	1—5	90	
Rauhala	Mällinkatu 1 A 48600 Kotka	1—6	288	39
Ruonala	Karhuvuorentie 1 48300 Kotka	1—5	198	
Tavastila	Tavastilantie 227 49300 Tavastila	1—6	122	
Tiutinen*	Alakoulukuja 8 48930 Kotka	esiop—6	36	
Toivo Pekka- nen	Ruotsinsalmenkatu 13 48100 Kotka	2—6	144	
		yht.	4 825	338

Taulukossa olevat esiopetuksen oppilaat ovat opetustoimen oppilaita joko pienryhmässä tai pienessä lähikoulussa.

*Pienryhmien oppilaat vuosiluokilla 1—9.

Jäppilän ja Pihkoon koulut yhdistyvät lukuvuoden 2014—2015 alusta. 2012 päivitetyn päiväkotij- ja kouluverkkoselvityksen mukaan lähivuosina yhdistyvät Metsolan koulu Langinkosken kouluun, Toivo Pekkasen koulu Kotkansaaren kouluun ja Tiutisen koulu Hakalan kouluun.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus tuotetaan Kotkassa kokonaan omana työnä.

Ruotsinkielisen opetuksen järjestää Kotka Svenska Samskolas Garantiföreningen r.f. Kotka Svenska Samskolassa toimii luokkien 1—9 lisäksi lukio ja esikoulu. Kotkan kaupunki tukee koulun toimintaa.

Perusopetuksen palveluverkko on rakentunut pääosin aiemman voimassa olleen peruskoulujaon (ala-aste ja yläaste) mukaisesti. Jokaiselle koululle on tältä pohjalta määritelty oppilaaksiottoalueet ja oppilaalle osoitetaan koulu- paikka sen mukaan, millä oppilaaksiottoalueella hän asuu.

Perusopetuksen kouluja on tällä hetkellä 20.

Musiikkipainotteisia luokkia on Toivo Pekkasen, Kotkansaaren koulun (Keskuskoulu), Rauhalan ja Karhulan kouluissa. Langinkosken koulussa on liikuntapainotteisia luokkia.

Erityisopetuksen pienryhmiä (38) on oppilaille, joilla on:

- oppimäärä yksilöllistetty (1—9 lk)
- oman toiminnan ohjauksen vaikeuksia (1—9)
- dysfasia tai muu kielen kehityksen häiriö (esiopetus—2 lk)
- kehitysvamma, autismi (1—9 lk)

Langinkosken koulu

Langinkosken koulu peruskorjataan lähivuosina. Siihen tulee joko yhtenäiskoulu (luokat e—9) tai Hovinsaaren koulu (e—4) ja Langinkosken koulu (5—9). Koulujen oppilaaksiottoalueena pysyisivät edelleen Metsolan ja Hovinsaaren alueet.

Karhuvuoren koulu

Karhuvuoren koulu jatkaa yläkouluna (6-9 luokat). Nykyinen koulurakennus puretaan ja sen tilalle rakennetaan uusi. Mikäli Ruonalanrannan/Räskin rakentaminen lisää alueen oppilasmäärää merkittävästi, tarkastellaan Ruonalan ja Aittakorven oppilaaksiottoalueiden rajoja. Lisäksi voidaan harkita entisen Velhonkallion koulun ottamista taas koulukäyttöön. Tällä hetkellä kyseisissä tiloissa toimii Kotkan opisto, nuorisotoimi ja päivähoito. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun tilat Jylpyllä ovat tällä hetkellä Karhuvuoren koulun väistötiloina.

Luontokoulu Haili tarjoaa esi- ja perusopetuksen tueksi toiminnalliseen oppimiseen perustuvaa ja opetussuunnitelmien tavoitteita tukevaa ympäristökasvatusta. Opetuksen pääpaino on ulko-opetuksessa päiväkotien ja koulujen lähimaastoissa. Toimintamuotoihin kuuluvat vuosittain vaihtuvien kummiluokkien koko koulupäivän kestävät ohjelmat 3-4 kertaa lukuvuodessa sekä lyhyemmät ohjelmat muille koululuokille sekä esiopetusryhmille. Luontokoulu Hailin toimintaan osallistuu vuosittain noin 120 ryhmää. Kotkalaisille koulu- ja esiopetusryhmille osallistuminen on maksutonta. Muille ryhmille luontokoulu tarjoaa maksullisia ohjelmia. Luontokoulu Haili tarjoaa myös opettajille ja varhaiskasvattajille täydennyskoulutuksia kysynnän mukaan sekä osallistuu aktiivisesti ympäristökasvatuksen kehittämiseen alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Kotkassa on neljä valmistavan opetuksen ryhmää. Kaksi ryhmää on alakoululaisille, yksi yläkoululaisille ja yksi oppivelvollisuusiän ylittäneille.

Perusopetuksen toimintakate v. 2012 on 33 221 000 €.

Hamina

Haminan peruskoulut ja lukio

koulu		luokat	oppi- laita
Aseman koulu	Rautatienkatu 6 49400 Hamina	1—9, 3 yksilöllistetyn opetuksen pienryhmää (1—6), 3 harjaantumisopetuksen pienryhmää, esikoulu	206
Husulan koulu	Töytärintie 20 49510 Husula	1—6, 2 haasteellisten oppilaiden pienryhmää (1—6), esikoulu	153
Kannusjärven koulu	Keskikyläntie 233 49570 Kannusjärvi	1—6, esiopetus, iltapäivätoimintaa	39
Keskuskoulu	Viipurinkatu 1 49400 Hamina	1—6, esikoulu	176
Kirkkojärven koulu	Kirkkojärvi 347 49400 Hamina	1—6, esikoulu, iltapäivätoimintaa	56
Metsäkylän koulu	Kotiniemenkuja 7 49540 Metsäkylä	1—6	40
Neuvottoman koulu	Suntiontie 1 49490 Neuvoton	1—6, iltapäivätoimintaa	119
Pappilansalmen koulu	Pappilankatu 1 49400 Hamina	7—9, 1 yksilöllistetyn opetuksen pienryhmä (7—9) ja 1 haasteellisten oppilaiden pienryhmä (7—9)	285
Poitsilan koulu	Rastipolku 7 49460 Hamina	1—6, 1 yksilöllistetyn opetuksen pienryhmä (1—6)	74
Pyhällön koulu	Pyhällöntie 380 49660 Pyhäntö	1—6	41
Summan koulu	Summantie 46 49480 Summa	1—6, 4 kielellisten erityisvaikeuksien pienryhmää (esi—2), esikoulu, iltapäivätoimintaa	96
Uuden-Summan koulu	Siitosentie 58 49420 Hamina	1—6, esikoulu	105
Vehkalahden koulu		1—9, 2 yksilöllistetyn opetuksen pienryhmää (7—9), 1 valmistava luokka (1—9)	483
Vilniemen koulu	Siitosentie 58 49420 Hamina	1—6	59
		Yhteensä	1 932
Haminan lukio	Torvensoittajan- katu 2, 49400 Hamina	ammattilukio	298 50
		Yhteensä	348

Neuvottoman koulu toimii kevätlukukauden 2014 Vehkalahden koululla ja Poitsilan koululla (luokat 1-2).

Haminassa toimii yksi valmistavan opetuksen ryhmä.

Pyhtää

Opetustoimi kuuluu Pyhtään kunnassa sivistyslautakunnan alaisuuteen.

Alakouluja on kolme. Kaksi niistä toimii alueensa lähikouluna. Ruotsinkielinen alakoulu palvelee koko Pyhtään ruotsinkielistä väestöä. Lisäksi on yksi yhteinäiskoulu.

Huutjärven koululla toimii kaksi pienryhmää erityisen tuen oppilaille sekä joustavan perusopetuksen ryhmä.

Kouluilla on runsaasti kerhotoimintaa.

25 oppilasta opiskelee muualla kuin Pyhtään kunnan järjestämässä opetuksessa.

Pyhtään kunnassa toimii kaksi laaja-alaista erityisopettajaa. Erityisluokanopettajia on kolme. Huutjärven koulussa toimii kaksi pienryhmää, mitkä perustetaan joustavasti tarpeen mukaan. Opetus pienryhmissä järjestetään yhteistyössä yleisopetuksen ryhmien kanssa.

Pyhtää ostaa Kotkan Mussalon koulusta opiskelupaikan vaikeimmin kehitysvammaisille koululaisille.

Pyhtään peruskoulut, niiden luokka-asteet ja oppilasmäärät

koulu		luokat	oppilaita
Hirvikoski	Harjuntie 1631 A 49290 Vastila	esiopetus—6	27
Huutjärvi	Huutjärventie 56 49210 Huutjärvi	esiopetus—9	496
Pyttis svenska skola	Kyrkvägen 448 49240 Svartbäck	esiopetus—6	39
Suur-Ahvenkoski	Pyhtäänkuja 1 49270 Pyhtää	esiopetus—6	48
muut koulut			22
ostopalveluoppilaat			25
		yht.	657

Perusopetuksen toimintakate v. 2012 4 925 000 € (sisältää esiopetuksen, erityisopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan).

Kaakon kaksikko **Lähikoulut**

koulu		luokat	oppilaita
VIROLAHTI			
Klamilan koulu	Häppiläntie 750 49860 Klamila	1—6	56
Virojoen koulu	Rantatie 9 49900 Virolahti	1—6	166
Virolahden yläkoulu	Rantatie 5 49901 Virolahti	7—9	86
MIEHIKKÄLÄ			
Suur-Miehikkälän koulu	Koulukuja 3 49760 Suur-Miehikkälä	1—6	29
Kirkonkylän koulu	Keskustie 9 49700 Miehikkälä	1—6	60
Muurikkalan koulu	Tohmonmäentie 15 49730 Muurikkala	1—6	27
Miehikkälän koulu	Keskustie 9 49700 Miehikkälä	7—9	73
		yht.	497

Erityisopetuspalveluita ostetaan Haminasta, Kotkasta ja Kouvolasta. Kaakon kaksikossa toimii yksi valmistavan opetuksen ryhmä.

Perusopetuksen toimintakate v. 2012 Virolahti 2 728 000 € ja Miehikkälä 2 002 500 €

2.2.2 Toisen asteen koulutus**2.2.2.1 Lukiokoulutus****Kotka**

Kotkassa toimii kaksi suomenkielistä lukiota: Karhulan ja Kotkan lyseon lukiot. Lyseon lukion yhteydessä toimii aikuislukio. Karhulan lukiossa on 398 oppilasta, Kotkan lyseon lukiossa 500 ja aikuislukiossa 300. Yhteensä lukio-opiskelijoita on 1 198.

Karhulan lukiossa on sekä matemaattis-teollinen että yrittäjäyyskasvatuspainotus. Kotkan lyseon lukio on ympäristöpainotteinen. Lyseon lukio ja aikuislinja panostavat ammattilukiokoulutukseen ja etäopetukseen. Verkko-opetusta kehitetään seudullisena yhteistyönä.

Kotkassa on mahdollista opiskella myös ammattilukiossa. Ammattilukion aloittaa vuosittain 80—90 opiskelijaa. Opetuksen toteuttaa kolmen ensimmäisen vuoden aikana ammatillinen koulutus ja neljäntenä vuonna Kotkan lyseon lukio. Opiskelijalla on vaihtoehtoina suorittaa joko koko lukion oppimäärä tai osa siitä, opiskelija voi myös suorittaa ylioppilastutkinnon. Opintojen aikana voi myös valita pelkät ammatti- tai lukio-opinnot. Osa ammattilukiolaisista siirtyy kolmen opiskeluvuoden jälkeen ammattikorkeakouluopintoihin, osa suorittaa lukion oppimäärän osallistumatta yo-kirjoituksiin ja osa osallistuu kirjoituksiin, mutta ei suorita lukion oppimäärää.

Lukion toimintakate v. 2012 oli 6 350 000 €

Hamina

Haminan lukio on monipuolinen yleislukio, joka tarjoaa hyvän oppimisympäristön ja riittävästi kursseja valintojen toteuttamiseen yli 300 opiskelijalle. Hyvää kurssitarjontaa laajentavat eteläisen Kymenlaakson lukioiden verkkokurssiyhteistyöhön liittyvät etälukiokurssit, joita kaikki alueen lukiot järjestävät. Kaikilla lukiolaisilla on mahdollisuus osallistua etälukiokursseille. Urheilijakoulutus Haminan lukiossa on jo useiden vuosien ajan ollut osa Etelä-Kymenlaakson Urheiluakatemiaa (EKA) ja tämä toiminta jatkuu edelleen. Myös lukion ja ammatillisen koulutuksen välistä koulutusyhteistyötä jatketaan edelleen: Lukiolaiset voivat valita heille suunnattuja ammatillisen koulutuksen kursseja, ja ammattiin opiskelevat voivat valita opintoihinsa lukion kursseja.

Haminan lukion tilojen käyttöaste pysyy korkeana mm. Haminan kansalaisopiston lukiolla iltaisin pitämien kurssien ansiosta.

Lukion toimintakate v. 2012 oli 2 003 600 €

Pyhtää

Pyhtäällä ei ole toisen asteen koulutusta, vaan oppilaat opiskelevat joko Kotkassa, Loviisassa tai Porvoossa.

Kaakon kaksikko

Virolahden lukiossa on 36 oppilasta.

Lisäksi Harjun oppimiskeskuksen oppilaista 27:lle annetaan Virolahden lukiossa lukio-opetusta.

Lukion toimintakate v. 2012 oli 562 700 €

2.2.2 Ammatillinen koulutus

Ammatillista koulutusta tuottaa Kotkan–Haminan seudun koulutuskuntayhtymä, Ekami. Sen omistajia ovat Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti.

Oppilaitos järjestää ammatillista peruskoulutusta 2 400 opiskelijalle Kotkassa ja Haminassa. Ammatillisen aikuiskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen opiskelijoita on vuosittain yli 5 000. Heistä tutkintoon johtavassa koulutuksessa on 1 300 opiskelijaa.

Ekami tuottaa nuorten ammatillista peruskoulutusta, aikuisten näyttötutkintoon valmistavaa ammatillista perus- ja lisäkoulutusta, oppisopimuskoulutusta, työvoimakoulutusta ja työyhteisöjen henkilöstökoulutusta. Ekami tarjoaa yhteistyössä seudun lukioiden kanssa ammattilukioväylää ja urheilijakoulutusta.

2.2.3 Vapaa sivistystyö

Kotka

Vapaa sivistystyö järjestetään omana toimintana. Kotkan opisto järjestää aikuiskoulutusta, taiteen perusopetusta ja ammatillista lisäkoulutusta. Toiminta on kaikille avointa ja omaehtoisuuteen perustuvaa. Lisäksi opisto järjestää yrityksille ja yhteisöille maksullista koulutusta sekä ohjelmapalveluja.

Suunnittelijaopettajia on tällä hetkellä 4 ja kansalaisopiston opettajia 3,5.

Toimintakate v. 2012 oli 1 700 000 €

Hamina

Haminan kansalaisopiston ylläpitäjä on Haminan kaupunki, ja erillisellä sopimuksella opetusta järjestetään myös Miehikkälän ja Virolahden kunnissa. Vapaan sivistystyön oppilaitos toteuttaa vuosittain yli 12 500 oppituntia yleissivistävää, vapaatavoitteista opetusta lähes 5 000 opiskelijalle.

Opetusohjelma suunnitellaan kuntalaisten tarpeita ja tavoitteita kuunnellen ja siinä panostetaan myös maahanmuuttajiin (suomen kieli ja kielitutkinnot) ja seniori-ikäisiin (atk, kielet, liikunta, ikäihmisten yliopisto). Opisto tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa alueellisesti ja valtakunnallisesti ja osallistuu erilaisiin valtakunnallisiin hankkeisiin resurssien mukaan.

Kansalaisopiston toimintakate v. 2012 oli 706 600 €

Pyhtää

Pyhtään kunnassa kansalaisopistotoiminta on järjestetty ostopalveluna. Palvelun tuottaa Loviisan kaupunki/Valkon kansalaisopisto ja Lovisa Svenska Medborgarinstitut. Kunta ostaa 1 400 tuntia opetusta. Siitä 1 200 tuntia on suomenkielistä ja 200 tuntia ruotsinkielistä.

Kansalaisopiston toimisto sijaitsee Loviisassa. Paikallisesti Pyhtäällä opistojen päätoimista henkilökuntaa avustavat yhdyshenkilöt. He ovat määräaikaissa ja osa-aikaisessa työsuhteessa opistoihin lukuvuoden aikana yhdeksän kuukautta.

Määrällisesti suuri osa kursseista sijoittuu Huutjärvelle. Opetusta järjestetään myös Munapirtissä, Purolassa, Hirvikoskella ja Pyhtään kirkonkylässä.

Toimintakate v. 2012 oli 68 000 € (sisältää kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut).

Kaakon kaksikko

Vapaan sivistystyön palvelut ostetaan Haminan kansalaisopistolta ja Kotkanseudun musiikkiopistolta.

Toimintakate v. 2012 oli Virolahdella 36 500 € ja Miehikkälässä 29 600 €

2.2.4 Ruotsinkielinen opetus

Seudun ruotsinkielisestä perusopetuksesta vastaa yksityisen kannatusyhdistyksen ylläpitämä Kotka Svenska Samskolas Garantiföreningen r.f. Kotka Svenska Samskola järjestää esiopetusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta. Oppilaita on noin 170, joista 100 on kotkalaisia ja loput naapurikuntalaisia. Pyhtäällä on oma ruotsinkielinen alakoulu, 39 oppilasta. Pyhtään kunta ostaa mahdolliset ruotsinkieliset erityiskoulun palvelut Loviisan Parkskolanista. Hamina ja Kaakon kaksikossa ei ole ruotsinkielistä opetusta.

2.2.5 Oppilashuolto

Kaikilla kouluilla toimii rehtorin johdolla säännöllisesti kokoontuva oppilashuoltoryhmä.

Kotka

Oppilashuolto kuuluu opetustoimeen.

Oppilashuoltohenkilöstöön kuuluu seitsemän koulukuraattoria, joista yksi työskentelee maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kanssa ja yksi toimii lukioidissa. Koulupsykologeja on kolme. Lisäksi oppilashuollossa toimii ulkopuolisella rahoituksella kaksi koulupsykykkaria.

Oppilashuollon toimintakate v. 2012 oli 490 000 €

Hamina

Haminassa on kaksi koulukuraattoria ja kaksi koulupsykologia, lisäksi Perusturvan palkkaama koulupsykykkari.

Oppilashuollon toimintakate v. 2012 oli 174 000 €

Pyhtää

Koulukuraattoreita on yksi.

Kuraattori ja terveydenhoitaja kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen. Psykiatrinen sairaanhoitaja eli psykykkari toimii koululla kaksi päivää viikossa. Sosiaali- ja terveystoimi ostaa psykykkarin palvelut yksityiseltä palvelun tarjoajalta. Psykologin palvelut ostetaan yritykseltä Tietotaito Group Suomi Oy.

Kaakon kaksikko

Miehikkälässä sosiaalitoimi järjestää osa-aikaisen koulukuraattoripalvelun. Virolahdella on yksi koulukuraattori. Virolahden kunta myy koulukuraattorin palveluja Harjun oppimiskeskukselle. Koulupsykologipalvelut ostetaan.

2.2.6 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Kotka

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään (18 toimipisteessä) kaupungin omana toimintana, seurakuntien pitämänä sekä yksi ryhmä Svenska Samskolassa. Osa ryhmistä toimii koulujen tiloissa ja osa niiden välittömässä läheisyydessä.

Aamupäivätoimintaa järjestetään vain Kotkansaaren koululla, jossa opiskelee useampi pienryhmä. Toiminnassa on mukana noin 400 lasta lukuvuosittain.

Hamina

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa järjestetään sekä kaupungin omana toimintana että ulkopuolisten palveluntuottajien toimesta ostopalvelusopimuksin.

Pyhtää

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan kaikilla kouluilla silloin, kun ryhmän koko on vähintään 10 lasta. Toimintaa tarjotaan kaikkina koulun työpäivinä pois lukien joului- ja kevättodistusten jakopäivät.

Aamutoimintaa tarjotaan vain sitä tarvitseville ensimmäisen luokan oppilaille. Aamupäivätoiminta järjestetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Tällä hetkellä aamu-/iltapäivätoimintaa järjestetään Huutjärven koululla (3 ryhmää), Suur-Ahvenkosken koululla (1 ryhmä) sekä ruotsinkielisenä Pyttis Svenska Skolassa (1 ryhmä). Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat koulunkäyntiavustajat. Toiminnan koordinaattoriksi on nimetty yksi ohjaajista.

Kaakon kaksikko

Aamupäivä-/Iltapäivätoiminta: Kaikilla kouluilla järjestetään 1—2 luokkalaisille ja erityistilanteessa 3. luokkalaiselle oppilaalle iltapäiväkerhot klo 12—16. Kerhojen ohjaajina toimivat koulunkäyntiavustajat.

Opetustoimi

Yhteenveto 1: erot ja yhtäläisyydet

Erot

- Erityisopetuksen järjestelyissä eroavuuksia. Pyhtää ostaa kehitysvammaisten opetuspalvelut Kotkalta ja Kaakon kaksikko tarvittaessa Haminasta.
- Lukio-opetusta järjestetään Kotkassa, Haminassa ja Virolahdella.
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistapa: Kaakon kaksikko ja Pyhtää järjestää omana toimintanaan, Kotka ja Hamina ostavat palvelut osittain kolmannelta sektorilta.
- Esiopetus kuuluu Kotkassa lasten ja nuorten palveluihin, Haminassa ja Kaakon kaksikossa sosiaali- ja terveystoimeen ja Pyhtäällä opetustoimeen.
- Organisaatorakenne opetustoimen sisällä vaihtelee kunnittain.
- Oppilashuollon palveluissa eroavuuksia: Kotkassa ja Haminassa on omat palvelut. Kaakon kaksikko ja Pyhtää ostavat psykologin palvelut. Koulupsyykkarin palvelut toteutetaan Kotkassa ulkopuolisella rahoituksella, Haminassa omana toimintana ja Pyhtäällä ostopalveluna.
- Koulunuorisotyö Kotkassa osittain hankerahoituksella, Pyhtäällä omana toimintana.
- Pyhtäällä ja Kotkassa järjestetään ruotsinkielistä opetusta. Pyhtää on kaksikielinen kunta, jolla on velvollisuus järjestää ruotsinkielinen opetus.

Yhtäläisyydet

- Perusopetus järjestetään samojen periaatteiden mukaisesti.
- Ammatillinen koulutus järjestetään seudullisesti (Ekami), poikkeuksena Harjun oppimiskeskus.
- Kouluopetus järjestetään samojen periaatteiden mukaisesti, poikkeus Pyhtään kunnan 3 km:n raja esiopetuksen ja alkuopetuksen oppilaille.
- Maahanmuuttajien valmistava opetus järjestetään kunnittain samojen periaatteiden mukaisesti, poikkeuksena Pyhtää, missä ei valmistavaa opetusta järjestetä.
- Seudullisesti tehdään yhteistyötä mm. hankkeiden muodossa. Seudullisesti on laadittu mm. tieto- ja viestintästrategia, tekeillä on yrittäjyyskasvatusstrategia.

Yhteenveto 2: yksi kunta ja kaksi kuntaa

Yksi kunta

- Hallinto kevenisi.
- Hallintohenkilöstön tehtäväkuvat tulisivat selkeämmiksi, tosin maantieteellisesti laajemmiksi.
- Kuntien yhdistyessä ruotsinkielisen opetuksen ja palvelujen järjestämisvelvollisuus ja oppilaaksi ottoalue laajenee. Samoin mahdollisuudet hakeutua esim. vieraskieliseen tai muuhun vastaavan opetukseen laajenevat.
- Nykyisten kuntien reuna-alueilla saattaa yhdistäminen lyhentää koulumatkaa joidenkin yksittäisten oppilaiden kohdalla.
- Opetustoimen näkökulmasta kuntarakenteessa tapahtuvat muutokset eivät muuta palvelurakennetta.
- Yhdistäminen ei tuo kustannustehokkuutta eikä vaikuta lähipalvelujen saatavuuteen.
- Opetustoimi on lainsäädännöllä ja opetussuunnitelman perusteilla tarkasti ohjattu ja määritelty.

Kaksi kuntaa

- Opetustoimen palvelujen tarjoamisessa ei ole merkitystä sillä, onko yksi vai kaksi kuntaa.
- Osaamisen suuntaaminen ei ole yhtä tehokasta kuin yhdessä kunnassa.
- Palvelujen tarjoaminen ei ole yhtä yhtenäistä kuin yhdessä kunnassa.
- Yksittäisen oppilaan / asiakkaan kannalta kuntien eri mallit eivät tuo muutoksia, koska opetustointa ohjaavat tarkasti lait, asetukset ja opetussuunnitelma.

3 Vapaa-aikatoimi

3.1 Liikuntatoimi

Virka/tehtävä	Kotka	Hamina	Pyhtää	Kaakon kaksikko	Yht.
hallimestari	1	2			3
järjestö- ja vapaa-aikasihteeri	1				1
liikuntapalvelupäällikkö	2				2
liikuntapaikkojenhoitaja	16,5	10			26,5
uimavalvoja/liikunnanohjaaja	6	5			11
erityisliikunnanohjaaja	1	1			2
vapaa-aika ja kulttuurisihteeri				0,2	0,2
liikuntasihteeri		1			1
vapaa-aikaohjaaja				0,4	0,4
liikunnanohjaaja			0,5	1	1,5
iltaisäntä			0,5		0,5
yhteensä	27,5	19	1	2,6	50,1

Kotka

Liikuntapalveluja tuotetaan Kotkassa tukipalveluina liikunta-alan järjestöille ja suorana asiakaspalveluna kaikille kotkalaisille. Liikuntapalvelut kunnostaa sekä ylläpitää liikuntatiloja ja -alueita Kotkassa pääsääntöisesti oman hallintokuntansa henkilöstön turvin, josta poikkeuksen tekee vain jotkut erityispalveluiden ostot kuten mm. latujen hoito, koneiden ja laitteiden huolto. Liikuntayksikön huolto-, hoito- sekä ylläpitotehtävien lisäksi liikuntapalveluiden tehtäviin kuuluu mm. avustaa alan toimijoita (urheiluseurat, liikuntajärjestöt) ja tiedottaa asukkaita kaupungin liikuntamahdollisuuksista. Liikuntayksikkö tuottaa myös ohjattuja liikuntapalveluita terveys- ja erityisliikunnan tehtäväalueella, joita myös pyritään voimakkaasti kehittämään.

Lähiliikunnalla tarkoitetaan pienliikunta-alueita koulujen tai kyläkeskuksien välittömässä läheisyydessä, jota voidaan käyttää vapaasti ilman seurasidoksia tai ajanvarauksia. Seudullisella liikuntapalvelulla taas merkittävää liikuntapalvelua joka tarjoaa palvelua lähinnä koko maakunnan käyttöön.

Palveluiden käyttöä seurataan Kotkan liikuntapalveluiden toimesta vuosittain talousarvion ja tilinpäätöksen lisäksi käyntimäärien muodossa. Taloudellisuutta ja tehokkuutta seurataan käyntikustannuksia tilastoimalla. Kotkan kaupungin liikuntatilojen ja -alueiden aktiivinen käyntimäärä vuonna 2013 oli valtakunnallista keskiarvoa eli n. 1,5 milj. käyntikertaa ja kokonaiskäyntimäärä liikuntatiloissa n. 1,7 milj. käyntiä.

Liikuntapalveluita tuotetaan monipuolisesti useiden eri toimijoiden toimesta, joista julkisia toimintaedellytyksiin pääsääntöisesti painottuvia ovat 1) liikuntapalveluiden huolto-, hoito- ja valvontatyöt ja 2) liikuntakiinteistöjä hallinnoivan tilapalvelun tukitoiminnot siivous sekä kiinteistöjen huolto- ja hoitotyöt. Asiakaslähtöistä liikuntaa tuottavat liikuntapalveluiden terveysliikunnan lisäksi, perusopetus ja Kotkan Opisto, sekä mm. yksityiset alan yritykset. Uimahallien lipunmyynti ja kahvilatoiminta on ulkoistettu.

Liikuntapalveluita tuotetaan Kotkassa siis erilaisten toimijoiden toimesta suhteellisen pirstaloituneesti, jossa julkisille liikuntapalveluille jää lähes yksin pelkästään toimintaedellytysten ylläpitäjän rooli. Kotkassa ylläpitokustannukset liikuntatilojen ja -alueiden osalta jakautuvat siten, että pelkästään kiinteistöjen ylläpito- ja vuokratkustannukset täyttävät lähes 70 % koko kaupungin liikuntapalveluiden budjetista. Tämä tarkoittaa sitä, että palveluihin tarkoitetut resurssit hupenevat, liikuntalain hengen vastaisesti, kasvavassa määrin palveluihin kohdentumisen sijasta rakenteisiin.

Liikuntapalveluiden toimintakate v. 2012 oli 5 900 000 €.

Hamina

Liikuntapalvelut tuottavat monipuolisia liikuntapalveluja haminalaisille. Liikuntapalvelut luovat edellytykset yleiseen liikunnan omaehtoiseen tai kansalaisjärjestöjen ohjaamaan harrastamiseen suunnittelemalla ja kunnossapitämällä liikuntapaikkoja sekä ohjaamalla niiden käyttöä tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Liikuntapalveluissa tärkeinä painopistealueina ovat terveyttä edistävä liikunta, ulko- ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen sekä erityisliikunta. Liikuntapalvelut vastaa myös haminalaisille tarkoitetusta liikunnan järjestämisestä yhteistyössä eri järjestöjen ja kaupungin muiden toimialojen kanssa sekä tukee taloudellisesti eri liikuntajärjestöjä. Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta ja omana työnä tehtävästä rakentamisesta vastaa teknisen tuotantokeskuksen aluepalvelut. Ulkoliikuntaa kehitetään tekemällä ulkoliikunta- ja lähiliikunta kehittämisselvityksellä. Liikuntapalvelut järjestää liikuntatapahtumia sekä laturetkiä.

Liikuntapalvelujen toimintakate v. 2012 oli 1 750 000 €.

Pyhtää

Liikuntapalveluissa tärkeänä painopistealueena on terveyttä edistävä liikunta. Kolmannella sektorilla on vahva osuus palvelujen tuottajana. Palveluista vastaavat liikuntasihiteeri, vapaa-aikaohjaajat, yhdistysten työntekijät ja vapaaehtoiset. Tavoitteena on tuottaa eri-ikäisille ja eri puolilla kuntaa asuville monipuolista liikuntaa.

Pyhtäällä on monipuoliset ulkoliikuntapaikat, ympäröivä luonto mahdollistaa monenlaisen liikuntaharrastuksen. Liikuntapaikkojen hoito kuuluu tekniselle toimelle.

Liikuntatoimi tekee monipuolista tiivistä yhteistyötä kunnan eri osastojen ja yksiköiden kanssa.

Toimintakate v. 2012 oli 215 000 €.

Kaakon kaksikko

Liikuntapalveluiden järjestämisessä isäntäkuntana toimii Virolahti. Palvelu on keskitettyä. Kolmannella sektorilla on vahva osuus palvelujen tuottajana. Palveluista vastaavat kulttuuri- ja vapaa-aikasihteeri, liikunnanohjaaja ja vapaa-aikaohjaaja. Tavoitteena on tuottaa eri-ikäisille ja eri puolilla kuntia asuville monipuolista ja terveyttä edistävää liikuntaa.

Palvelurakenne on paikallinen ja keskitetty. Palvelujen tuottamisesta vastaavat kunnan työntekijät ja yhdistykset yhteistyössä. Lisäksi ostopalveluna tuotetaan liikuntapalveluja eri-ikäisille.

Toimintakate v. 2012 Virolahti 63 600 € ja Miehikkälä 60 800 €

3.1.1 Toimipisteet

Kotka

Ulkoliikuntatilat ja kentät

3	miehitettyä pääkenttää (luonnonnurmi) kenttää, jalkapallo, yleisurheilu, muu liikunta
5	täysimittaista luonnonnurmikenttää
2	täysimittaista tekonurmikenttää
2	juniorimittaista tekonurmikenttää
10	lähiliikuntakenttää
2	lähiliikuntakuntoilupaikkaa
15	hiekkapintaista jalkapallokenttää (jäädytetään talvella)
9	kuntorataa n. 32 km
1	moottoriturheilukeskus

Sivukentät ja kuntoradat

Sivukentät ovat Jäppilän, Kalliokosken, Katajaisten, Metsäkulman, Mussalon, Myllymatin, Peippolan, Ruonalan, Sunilan, Tavastilan ja Tiutisen kentät.

Kuntoradat ovat Hurukselan, Karhuvuoren, Laajakosken / Honkalan, Lentokentän, Luovin, Mussalon, Puistolan, Tavastilan ja Äijänvuoren kuntoradat.

Sisäliikuntatilat ja hallit

Sisäliikuntatiloja ovat kaksi uimahallia (Kotkan uimahallin yhteydessä maa-uimala), kaksi jäähallia Karhulassa, Karhuvuoren urheilutalo, Karhulan liikuntahalli, kamppailu-urheilukeskus Karhulassa, urheiluhalli Ruonalassa, Mussalon liikuntahalli ja Aittakorven keilahalli.

Hamina

Ulkoliikuntapaikat ja kentät

2	luonnon nurmikenttää
1	tekonurmikenttä
2	lähiliikuntakenttää
2	lähiliikuntakenttää
12	hiekkapintaista jalkapallokenttää
9	kuntorataa
1	moottoriturheilukeskus

Sisäliikuntatilat ja hallit

Sisäliikuntatiloja ovat kaksi uimahallia Ruissalossa ja keskustassa, yksi jäähalli. Liikuntahalleja on kolme Ruissalossa, keskustassa ja Neuvottomassa. Tämän lisäksi ovat koulujen liikuntatilat, joita on yhteensä 14.

Pyhtää	<p>Liikuntatoimipisteinä toimivat koulujen liikuntasalit ja Kirkonkylän kuntosali.</p> <p>Lähin uimahalli on Kotkassa. Liikuntatoimi järjestää viikoittain ikääntyneiden uimahallikuljetuksen. Ilman ympäri kuntaa kiertävää kuljetusta palvelu olisi vain harvojen saavutettavissa.</p>
Kaakon kaksikko	<p>Nykyisillä resursseilla pystytään tuottamaan tällä hetkellä tarjottavat liikunta-palvelut. Kehittämistarpeita ovat liikuntapaikkojen kunnossapito ja kohentami-nen hyvälle tasolle sekä liikuntapuolen henkilöstöresurssin lisäys. Seuratoi-minnan tukeminen on jatkossakin tärkeää.</p> <p>Sisäliikuntatilat Koulujen salit 6 kpl seurantalot Ratevan kuntosali</p> <p>Ulkoliikuntapaikat 2 urheilukenttää, koulujen yhteydessä urheilukentät, talvisin osaan jäädytetään jääkenttä 4 jääkiekkokaukaloa seurojentalojen kentät 3 tenniskenttää 11 valaistua latua.</p>

3.1.2 Seuratoiminnan tukeminen

Kotka	<p>Liikuntatoimi subventoi tilakustannuksia ja tarjoaa tiloja urheiluseurojen ja kuntalaisten käyttöön. Yhteensä 18 koulun lisäksi Savotan liikuntasalit ovat il-taisin seurojen ja yhdistysten käytössä.</p>
Hamina	<p>Urheiluseuroille jaetaan avustuksia ja salivuoroja paikallisille urheiluseuroille.</p>
Pyhtää	<p>Urheiluseuroille jaetaan avustuksia. Liikuntatoimi järjestää kunnanmestaruus-kilpailuja (yleisurheilu, hiihto, maastajuoksu, salibandy, lentopallo) yhdessä paikallisten urheiluseurojen kanssa. Lisäksi osallistutaan Itä-Uudenmaan väli-siin kuntaotteluihin (hiihto, Itä-Uudenmaan juoksu ja yleisurheilu).</p> <p>Liikuntatoimi jakaa salivuoroja Huutjärven koulukeskuksen liikuntasaliin sekä palvelee salin käyttäjiä. Salin tehokas käyttö edistää kuntalaisten liikkumista.</p>
Kaakon kaksikko	<p>Kunta tukee paikallisten seurojen toimintaa lautakunnan myöntämän avus-tusmäärärahan muodossa.</p>

3.1.3 Terveys- ja erityisliikunta

Kotka

Terveysliikuntatoiminta perustuu liikunnan terveyttä edistäviin ja sairauksia ennaltaehkäiseviin terveysvaikutuksiin. Kotkassa terveysliikuntaryhmät ja kohdennettu liikuntaneuvonta pyrkii tarjoamaan palvelua kaikille kuntalaisille.

Vesiliikuntaryhmiä on tällä hetkellä 10 ryhmää, joissa kävijöitä on työikäisistä ikääntyneisiin. Terveysliikuntaryhmiä toimii 6 eri ryhmää, joissa pääpaino on ikääntyvien voima- ja tasapainoharjoittelussa. Järjestöyhteistyötä tehdään tällä hetkellä mm. Sydänyhdistyksen kanssa, jolla on 8 ryhmää viikossa. Organisaatioyhteistyötä tehdään Kotkan kaupungin vanhustenhuollon kanssa esimerkiksi ketjuttamalla ryhmiä.

Erytisliikunta on, valtakunnallisen tavan mukaan, Kotkassa muutettu sovelta- vaksi liikunnaksi. Sovellettu liikunta on tarkoitettu pitkäaikaissairaille ja vam- maisille henkilöille. Sovellettu liikunta on osa opetus- ja kulttuuriministeriön alaista toimintaa, jossa noudatetaan liikuntalakia. Kotkassa palveluita järjeste- tään mm. vesiliikuntana tuki- ja liikuntaelinsairaille sekä sydän- ja verenkierto- sairaille. Tämän lisäksi on mm. neurologinen ryhmä ja näkövammaisten ryh- mä.

Hamina

Haminassa on erityisliikuntaryhmien toimintaa varten erityisliikunnanohjaaja, jonka tehtäviin kuuluvat liikunta- ja uimahalleissa järjestettävät kuntouttavat toiminnot erityisliikuntaryhmille.

Pyhtää

Pyhtäällä järjestetään viikoittain ikääntyneiden ihmisten jumppia sekä ulkoilu- kerhoa. Lisäksi kerran viikossa järjestetään uimahallikuljetus, joka kiertää useamman kylän ja vie ikäihmiset uimaan / vesijumpalle Kotkaan.

Liikuntatoimi järjestää vähän liikkuville lapsille Potkua -ryhmää, jossa heillä on matala kynnyks kokeilla eri liikuntalajeja. Lisäksi liikuntatoimi järjestää yhteis- työssä terveystoimen kanssa ylipainoisten liikuntaryhmiä.

Kaakon kaksikko

Kaakon kaksikon omana toimintana järjestetään viikoittain ikääntyville ihmisil- le yhteensä 8 kuntosaliryhmää ja kaksi kyläryhmää. Suomi mies -ryhmä ko- koontuu yhteisenä kerran viikossa. Lisäksi sekä Virolahdella että Miehikkäläs- sä toimii omat kehitysvammaisten liikuntaryhmät viikoittain. Ostopalveluina järjestetään Kaakon kaksikossa 9 erilaista viikoittaista vesiliikuntaryhmää ja yksi tuolijumpparyhmä.

Lapsille järjestetään uimaopetusta 7 - 8 ryhmää kesäisin ja talvella esikou- luikäisille sekä 1. - 2. luokkalaisille. Yhteistyössä yhdistyksien kanssa järjeste- tään eri kylillä monipuolisia liikuntakerhoja. Liikuntatoimi on yhteistyössä kou- lujen kanssa järjestänyt välkkäriohjaajakoulutusta Liikkuva koulu -projektiin liittyen ja vastaa koulujen oppilasurheilutoiminnan järjestämisestä.

Kaakon kaksikon henkilöstön työ -liikunnan järjestäminen ja Kunnossa Kas- sulle -toiminta kuuluu myös liikuntatoimen toimialaan.

Sosiaali- ja terveystoimen kanssa kehitetään terveysliikunnan palveluketjua, suunnitellaan liikuntaneuvonnan järjestämistä ja liikuntareseptin käyttöönot- toa.

Liikuntapalvelut

Yhteenveto 1: erot ja yhtäläisyydet

Erot

- Toimintakulttuurit kaikissa kunnissa ovat erilaiset. Organisaatorakenne liikuntatoimien sisällä vaihtelee kunnittain.
- Toiminnot voivat olla eri hallintokunnissa ja/tai lautakuntien alla.
- Kunnissa on erittäin suuret erot palvelujen ja organisaation laajuudessa ja budjetin suuruudessa.
- Erityisliikunnan järjestämisessä on eroja kunnissa.

Yhtäläisyydet

- Kuntien liikuntapalvelut järjestetään samojen periaatteiden mukaisesti.
- Kaikissa kunnissa avustetaan urheiluseuroja erilaisten avustusten muodossa, vrt. toiminta-avustus, kohdeavustus.
- Etelä-Kymenlaakson liikuntastrategia.
- Kymenlaakson terveystuokuntastrategia.

Yksi kunta

- Yhden toimintamallin ja organisaation tuoma taloudellinen ja toiminnallinen hyöty.
- Ostopalvelujen tehokkaampi käyttö (esim. latujen aeraus).
- Lähiliikuntapalvelujen heikentyminen suurena uhkana. Palvelut eivät saa huonontua.
- Liikuntaryhmät tulee järjestää jokaisen nykyisen kunnan alueella tasapuolisesti.
- Tulee ottaa huomioon vaikeavammaisten ja pitkäaikaissairaiden liikuntaryhmien kuljetukset. Jos liikuntaryhmiä järjestetään vain yhdessä kunnassa, kuljetuskustannukset nousevat huomattavasti.
- Nykyisten kuntien liikuntapalvelut voidaan yhtenäistää ja yksinkertaistaa parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaan kannalta.
- Henkilökunnan erityisosaamista voidaan hyödyntää paremmin asiakkaiden eduksi ja yhdistelmätehtävät suunnitella tarkoituksenmukaisesti.
- Työ saattaa monipuolistua.
- Sijaistamista voi olla yli nykyisten kuntarajojen, mutta se lisää päivittäistä työmatkaa ja kustannuksia tältä osin.
-

Kaksi kuntaa

- Lähipalvelut voidaan taata varmemmin kuin suurkunnassa.

3.2 Nuorisotoimi

Nuorisotoimen henkilöstö

toimi	Kotka	Hamina	Pyhtää	Kaakon kaksikko	yht.
nuorisosihteeri	1		0,7	0,4	2,1
nuorisoasiamies	1	1			2
nuorisonohjaaja	8	1	0,5	0,6	10,1
iltaisäntä			0,5		0,5
huoltovahtimestari	1				1
lastenkulttuurisihteeri	1				1
Yhteensä	12	2	1,7	1	16,7

3.2.1 Perusnuorisotyö

Kotka

Nuorisotyön palvelutuotanto on pääsääntöisesti omaa. Vain osa leirialuepalveluista ja tapahtumatuotannosta on ostopalvelua.

Tapahtumia järjestetään ympäri vuoden Kotkassa ja seutukunnalla (lasten kulttuurikeskus, nuorisotalot). Kansalaistoimintaa tuetaan tarjoamalla tiloja ja jakamalla avustuksia. Lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia tuetaan mm. ohjaamalla lasten parlamentin ja nuorisovaltuuston toimintaa. Kansainvälistä vaihtoa järjestetään nuorisoryhmien kanssa.

(Alueellinen) nuorisotyö:

- Kulttuuritalo Greippi, Kotkansaari
- Nuorisotalo Welho, Länsi-Kotka
- Nuorisotalo Vessu, Karhula
- Nuorisotalo Mesta, Otsola
- Bänditilat: Kotkansaari ja Karhula
- Skeittihalli: Kotkansaari

Nuorisopalvelut tarjoaa nuorisonohjausta em. neljällä nuorisotalolla (kerhoja, avointa- ja ryhmätoimintaa), leireillä ja retkillä sekä koulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Nuorisoyhdistyksille jaetaan avustuksia v. 2014 yht. 46 000 €. Avustusta saavia yhdistyksiä on vuosittain n. 24.

Toimintakate v. 2012 oli 1 200 000 €.

Hamina

Painopisteenä on ennalta ehkäisevä nuorisotyö. Tavoitteen toteutumisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys.

Nuorisotoimi avustaa 17 nuorisoyhdistystä. Avustuksia jaetaan yhteensä 23 800 € vuosittain.

Alueellinen nuorisotyö:

- Uusi-Summa
- Haminan keskusta

Aukiolotunteja yht. 22/vko.

Pyhtää

Nuorisotoimi järjestää avointa nuorisotalotoimintaan Huutjärven ja Purolan kouluilla. Lisäksi vuokrausavustuksen avulla järjestetään nuorisotalotoimintaa Salkkarilla lauantaisin. Nuorisotoimi ryhmyttää vuosittain tulevia ja nykyisiä 7-luokkalaisia. Lisäksi järjestetään ryhmyttämisiä luokille, joilla on erityinen tarve.

Nuorisotoimi järjestää kerhotoimintana iltapäiväkerhoja ja kansainvälisyyskerhon (YIA-hankkeet). Tarvittaessa järjestetään varhaisen tuen kerhotoimintaa.

Nuorisotoimen vastuulla on nuorisovaltuuston toiminta. Nuorisotoimi järjestää myös tapahtumia. Niitä ovat mm. bänditapahtumat ja toiminnalliset tapahtumat, kuten kaupunkisota. Nuoret järjestävät nuorisotoimen työntekijän valvonnassa nuorisokahvilatoimintaa (NyCafe Huutjärven koulukeskuksessa).

Toimintakate v. 2012 oli 155 000 €

Kaakon kaksikko

Nuorisotyö kuuluu sivistystoimenjohtajan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikasihteerin vastuulle. Isäntäkuntana on Virolahti. Osa toiminnasta ostetaan ostopalveluna. Toimijoina ovat myös kolmas sektori ja koulutuskuntayhtymä. Nuorille suunnattuja tapahtumia (muun muassa Seukkarit) järjestetään seudullisina hankkeina.

(Alueellinen) nuorisotyö

Nuorisotilat: Virolahdella kunta järjestää yhteistyössä 4H:n kanssa avointa nuorisotalotoimintaa Klamilassa ja Virojoella ja Miehikkälässä nuorisotila Kiivin toiminnan. Tiloilla on pääsääntöisesti yksi ohjaaja/valvoja, ruuhkailtoina tarvittaessa kaksi

Toimintakate v. 2012 oli Virolahdella 163 900 € ja Miehikkälässä 91 900 €

3.2.2 Leiritoiminta

Kotka

Leirialuepalvelut

- Luovin leirikeskus, Kaarniemi
- Niinlahden leirikeskus, Mussalo
- Lintukodon leirikeskus, Pyhältö
- Santarannan telttaleirialue, Kuutsalon saari

Hamina

Kaupungin leirikeskuksessa Petäjänrannassa järjestetään kesäleirejä koululaisille.

Pyhtää

Koulujen loma-aikoina nuorisotoimi järjestää päiväleiri- ja leiritoimintaa lapsille ja nuorille.

Kaakon kaksikko

Kaakon kaksikon alueella on käytettävissä leiritoimintaan Lapjärven leiri- ja kurssikeskus. Lisäksi toimintaa järjestetään seurakunnan kanssa Lypsytien leirikeskuksessa.

3.2.3 Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tuottaa seudullinen Etelä-Kymenlaakson koulutuskuntayhtymä Ekami. Sen omistavat Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti.

3.2.4 Osallisuus ja vaikuttaminen

Kotka	<p>Kotkassa toimii Lasten parlamentti, mikä on tarkoitettu 4—6-luokkalaisille koululaisille. Se kokoontuu täysistuntoon kahdesti vuodessa ja siinä on 38 jäsentä.</p> <p>Nuorisovaltuustossa on 21 jäsentä ja se kokoontuu kerran kuukaudessa. Nuorisovaltuuston edustaja on läsnä myös lautakuntien kokouksissa.</p>
Hamina	<p>Haminassa on 11-jäseninen nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuusto kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Edustajat osallistuvat myös lautakuntien kokouksiin.</p>
Pyhtää	<p>Pyhtäällä on 14-jäseninen nuorisovaltuusto. Jäsenet osallistuvat lautakuntatyöhön.</p>
Kaakon kaksikko	<p>Kaakon kaksikolla ei ole nuorisovaltuustoa. Koulujen oppilaskunnat ja nuorisotilojen talotoimikunnat toimivat nuorten vaikuttamiskanavina.</p>

3.2.5 Koulunuorisotyö

Kaikissa kunnissa Nuorisotoimi tekee koulujen kanssa monenlaista yhteistyötä, esimerkiksi toimintapäiviä ja ennaltaehkäisevää päihdetyötä. Lisäksi Kotkassa on palkattu ulkopuolisella rahoituksella kaksi koulunuorisotyöntekijää. Pyhtäällä koulun nuorisotyö on jaettu kolmen nuorisotyöntekijän kesken.

Nuorisotoimi

Yhteenveto 1: erot ja yhtäläisyydet

Erot

- Haminassa nuorisopalvelut kuuluvat vapaa-aikapalvelupäällikölle, Kotkassa on päätoiminen nuorisotoimenjohtaja. Haminassa, Pyhtäällä ja Kaakon kaksikossa nuorisotoimi kuuluu sivistystoimeen.
- Kaakon kaksikko tuottaa palvelut osittain omana toimintana, osittain ostopalveluna.
- Virolahdella nuorisotoimi hoitaa nuorten kesätyöllistämisen.
- Kotkassa Lasten kulttuurikeskus (Laku) kuuluu nuorisotoimeen.

Yhtäläisyydet

- Kaikki kunnat järjestävät perusnuorisotyön lisäksi kerhotoimintaa.
- Kaikki kunnat järjestävät leiritoimintaa.
- Kaikilla nuorisotoimilla on tiivis yhteys kolmannen sektorin toimijoihin.
- Kotka, Hamina ja Pyhtää tuottavat itse nuorisopalvelut.
- Kaikissa kunnissa on ainakin pienimuotoista koulunuorisotyötä.
- Kaikissa kunnissa on Ekamin järjestämänä etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta.

Yhteenveto 2: yksi kunta ja kaksi kuntaa

Yksi kunta

- Pienissä kunnissa tehtäväkuvat tulisivat selkeämmiksi, mutta alueellisesti laajemmiksi.
- Monipuolinen tarjonta koko alueella.
- Hallinto kevenisi.
- Lautakuntien määrä vähenisi.
- Saavutettavuus saattaisi parantua nykyisten kuntien raja-alueilla.

Kaksi kuntaa

- Tehtäväkuviin ei tulisi suuria muutoksia.
- Lautakunnat ennallaan.
- Hallintoon ei tulisi merkittävää muutosta.

4 Muut sivistyspalvelut

4.1 Museotoimi

Kotka

Maretarium, Sapokka
Merikeskus Vellamo, Kantasatama
Langinkosken kokoelmakeskus (museon konservointi ja varastotilat), Keisarimajantie

Langinkosken keisarillinen kalastusmaja, (Museoviraston omistama ja Langinkoski-seuran ylläpitämä). Sijaitsee Keisarimajantiellä.

Kotkan kaupungin omistama Kymenlaakson museo toimii Merikeskus Vellamossa, jossa sijaitsee myös valtakunnallinen, Suomen Kansallismuseon alaisuudessa toimiva, Suomen merimuseo. Museoilla on yhteinen asiakaspalvelu, myynti ja markkinointi sekä verstastilat. Merikeskus Vellamo on Kotkan ja maakunnan matkailun kärkikohteita. Vellamo on voimakkaasti kehitetty erilaisin asiakaslähtöisin hankkein alueen asukkaiden olohuoneena ja yhteisöllisenä kohtaamispaikkana, jolla on myös yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Kymenlaakson museo toimii sekä Kotkan kaupunginmuseona että maakunnallisena keskusmuseona, jonka tehtävänä on edistää museotoimintaa koko Kymenlaakson alueella. Paikallismuseoiden neuvonta, ohjaus ja koulutustoiminnan lisäksi maakuntamuseolla on tärkeä rooli kulttuuriympäristön hoidossa ja suojelussa. Museo hoitaa myös alueen rakennettuun kulttuuriperintöön liittyviä viranomaistehtäviä. Kymenlaakson museon kokoelmapoliittinen ohjelma sisältää myös alueen paikallismuseoiden kokoelmapoliittiset linjaukset. Museon kokoelmakeskus sijaitsee Langinkoskella.

Hamina

Museopalvelut ylläpitävät kolmea museota:
Haminan kaupunginmuseota,
Kauppiaantalomuseota ja
Vehkalahden kotiseutumuseota.

Museopalveluissa painotetaan kulttuuriperintökasvatusta, vetovoimaisten palveluiden kehittämistä ja toteuttamista monipuolisesti erilaisille kohderyhmille kuten kuntalaisille ja matkailijoille. Lisäksi painotetaan kokoelmien hallinnan ja saavutettavuuden parantamista asiakaslähtöisesti sekä yhteisöllisiä, kuntalaisia osallistavia hankkeita. Esine- ja kuvakokoelmien hoitoa edistetään sähköisen luetteloinnin, oman kokoelmapoliittisen profiilin avulla. Museon omiin kokoelmiin sekä paikkakunnan historiaan ja kulttuuriperintöön pohjautuvia näyttelyhankkeita kehitetään myös yhteistyössä museon asiakkaiden kanssa. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden museorakennusten korjauksia edistetään mahdollisuuksien mukaan. Museo tekee seudullista ja maakunnallista museoalan yhteistyötä. Myös valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä tiivistetään. Haminan kaupungin museot ovat edelleen pyrkimässä museoiden valtionosuuden piiriin.

Pyhtää

Pyhtään kulttuuri- ja museotoiminnot sijoittuvat kunnan organisaatiossa hallinto-osastolle, kunnanjohtajan ja hallintosihteerin alaisuuteen. Kulttuuri- ja museopalvelujen valvonta, koordinointi ja kehittäminen kuuluvat osana kulttuuri- ja matkailusihteerin toimenkuvaan.

Kulttuuri- ja museotoimella ei ole varsinaisia palvelupisteitä. Kulttuuri- ja matkailusihteerin toimisto sijaitsee kunnanvirastolla. Palvelut ovat joko toimistoluonteisia tai liikkuvia. Museolla ei varastotiloja lukuun ottamatta ole omia tiloja toimintaan tai näyttelyihin.

Kotiseutumuseolla on vuonna 2013 ainoastaan varastotila.

Museotoimelle kuuluu lisäksi:

Kunnan taidekokoelmista (noin 100 teosta) vastaaminen.

Museopalvelujen tuottaminen ja toteuttaminen

– liikkuvat museot eli museopakit muun muassa vanhustyöhön ja kouluille.

– näyttelyt

Museon tapahtumien (mm. Pyhtään Keskiaikapäivät ja Murhalauantai) järjestäminen ja niistä tiedottaminen.

Kirjaston kotiseutukaapin näyttelyn koordinointi.

Museotoimikunnan sihteerinä ja esittelijänä toimiminen.

Kaakon kaksikko

Museotoimella on tällä hetkellä kaksi museota:

Bunkkerimuseo (itärajan maalinnoitus, pituus 1 200 km) ja

Kotiseutumuseo, Keskustie 1

Pitäjäntalolle sijoittuviin Kotiseutumuseon tiloihin (Keskustie 21) sijoittuu pienimuotoisia kulttuurihistoriallisia näyttelypalveluja. Kotiseutumuseon yhteydessä toimii tällä hetkellä keskitetysti myös museotoimen kokoelmatyö ja esinekokoelmiin pohjautuva tietopalvelu.

Miehikkälässä museotoimella on kolme vakinaista työntekijää (museonjohtaja, museotutkija ja museoassistentti). Määräaikaisia museo-oppaita on vuosittain kolme. Oppaat vastaavat molempien museoiden asiakaspalvelusta ja toimitotöistä.

Virolahdella museotoiminnasta vastaa matkailusihteerin ja kesäaikana kaksi opasta.

4.2 Kulttuuritoimi

Kotka

Kotkan kulttuuriasiainkeskus vastaa osaltaan Kotkan kaupungin kulttuurista ja kulttuuriasioiden koordinoinnista. Kulttuuriasiainkeskus valmistelee, antaa lausuntoja ja toimeenpanee toimialaansa kuuluvia asioita ja osallistuu Kotkan kulttuuristrategian suunnitteluun ja toteutukseen. Kulttuuriasiainkeskus jakaa avustuksia taiteen ammattilaisille ja harrastelijoille tukien myös kulttuurityötä tekeviä järjestöjä ja yhteisöjä. Kulttuuriasiainkeskus suunnittelee, järjestää ja koordinoi seudun kulttuuritoimintaa järjestäen kulttuuritapahtumia ja -tilaisuuksia, taidenäyttelyitä, musiikkitilaisuuksia sekä tarjoaa tukea niin yhteisöille kuin yksityisille toimijoille. Kulttuuriasiainkeskus ylläpitää kulttuuritiloja, kaupungin taidekokoelmaa, kulttuuritiedostoja ja -osoitteistoja. Kulttuuriasiainkeskuksen hallinnoimat tilat (Konserttitalo, Nelosteatteri, Kyminsuu, Galleria Uusikuva) ovat tapahtumien järjestäjien käytettävissä.

Kulttuuriasiainkeskus sijaitsee Merikeskus Vellamossa, ja osa kulttuurijohtajan työajasta (40 %) on määritetty Vellamon johtamiseen. Kulttuurijohtaja vastaa mm. Vellamon yhteisten asioiden johtamisesta, asiakaspalvelusta, viestinnästä ja markkinoinnista. Osan kulttuurijohtajan palkkakuluista maksaa Museovirasto.

Suurimpana vuosittaisena tapahtumana kulttuuriasiainkeskus järjestää Kotkan Meripäivät, joka on yksi Suomen suurimpia kesätapahtumia. Muita vuoden aikana toistuvia kaupunkitapahtumia ovat mm. Galleria Uusikuvan ja kirjastojen taidenäyttelyt, kirjailijavierailut, runoklubit, Sapokan puistokonsertit, Kotkan Urkuviikko ja Kotkan kritiikkipäivä.

Kotkan teatterikuraattori on puoliksi Kotkan kaupunginteatterin ja puoliksi kulttuuriasiainkeskuksen työntekijänä, eli Kotkan nuorisoteatterin toiminta linkittyy tiiviisti kulttuuriasiainkeskukseen. Vuoden 2014 aikana teatterikuraattori toteuttaa mm. kaksi uutta ensi-iltaa sekä suuren DreamWall-nuorisotapahtuman.

Lasten ja nuorten kulttuuria Kotkassa järjestää kaupungin puolelta pääasiassa nuorisotoimi ja sen alaisuudessa toimiva Lasten kulttuurikeskus. Vuoden suurimpia hankkeita ovat mm. Lasten Meripäivät ja Lasten kulttuuriviikot.

Orkesteri ja kaupunginteatteri toimivat Kotkassa yhtiöinä. Kymi Sinfonietta ylläpitää Kymenlaakson orkesteri Oy, jonka omistavat Kotka ja Kouvola yhdessä. Kotkan kaupunginteatteri toimii osakeyhtiönä, jonka kaupunki omistaa.

Taiteen perusopetusta Kotkassa järjestävät mm. Kotkan opisto sekä Kotkan seudun musiikkiopisto.

Hamina

Kulttuuripalveluissa toiminnan painopisteinä ovat lasten ja nuorten kulttuuripalvelut sekä Haminan vetovoimaisuuden ja viihtyvyyden lisääminen kulttuuritoiminnan avulla. Kulttuuri nähdään vahvasti ennaltaehkäisevänä toimintana ja myös elinkeinona.

Kulttuuripalvelut vastaa taiteen perusopetuksesta ja sitä annetaan Haminassa käsityön, musiikin, teatterin, sirkuksen ja kuvataiteen aloilla. Näistä Haminan Kuvataidekoulun toiminta on kaupungin omaa toimintaa. Musiikin ja käsityötaiteen perusopetus hankitaan ostopalveluna Kotkan seudun musiikkiopistolta ja Taito Kymenlaakso ry:ltä. Sirkustaiteen perusopetuksen tuottaa Haminan Teinisirkus ry ja teatteritaiteen perusopetuksen Haminan Teatteriyhdistys ry. Yhdistysten toimintaa tuetaan avustuksin.

Hamina toimii valtakunnallisessa lastenkulttuurikeskusten verkostossa, Taikalampussa. Kouluverkossa toteutetaan kulttuuripolkutoimintaa ja käytössä on 9-luokkalaisten kulttuuripassit. Kulttuuripalvelut järjestää useita eri kokoisia kulttuurifestivaaleja ja -tapahtumia ympäri vuoden (mm. Lasten kulttuuriviikot, Hamina-viikko, kaupunkifestivaali Valojen yö, Satuviikko ja Nuorten aika! -kulttuuriviikot). Säännöllistä kulttuuritoimintaa järjestetään Seniorien kulttuurikahvilatoimintana, kirjailijakahvilatoimintana (yhteistyössä kirjastopalvelujen kanssa), ohjelmallisina iltatoreina sekä elokuvateatteri Kino Haminan toimintana. Kulttuuripalvelut ylläpitävät teatteritaloa, kahta galleriatilaa sekä konserttisalia.

Kaupunkiympäristön fyysisen ja ilmapiirillisen vetovoimaisuuden lisäämiseksi kulttuuripalvelut on mukana mm. torialueen kehittämistyössä. Se pitää esillä prosenttiperiaatetta (rakennusta suunniteltaessa varataan tietty prosenttiosuus rakentamisbudjetista taiteen hankkimiseen) ja taiteen huomioimista julkisessa ympäristössä. Se myös tukee ja järjestää asukkaiden yhteisöllisyyttä lisäävää kulttuuritoimintaa.

Pyhtää

Kulttuuritoimen tarjoamia palveluja ovat:

Kunnan virallisten tapahtumien (noin 5/vuosi) koordinointi ja järjestäminen. Seudullisten ja muiden yhteistyötapahtumien järjestämiseen osallistuminen. Muihin kunnassa järjestettäviin tapahtumiin liittyvät tiedotus- ja avustustehtävät.
Kulttuuritoiminta-avustusten myöntäminen ja seuranta.
Peruskoulun kulttuuripolun toteuttaminen (1.—9. luokkalaisille).
Historiankirjoitustoimikunnan sihteerinä toimiminen ja projektin popularisointi.
Kulttuuritiedotus (blogi, facebook, sähköposti, nettisivut).

Kaakon kaksikko

Kulttuuripalvelujen tuottamisessa Virolahti toimii isäntäkuntana. Sivistystoimi järjestää yhdessä paikallisten yhdistysten, urheiluseurojen ja kylätoimikuntien kanssa kulttuuritapahtumia.

Lasten ja nuorten kulttuuripalveluja kehitetään yhteistyössä seutukunnan muiden kuntien kanssa.

4.3 Kirjastotoimi

Kirjastot tekevät Kyyti-verkoston muodossa laajaa yhteistyötä koko Kymenlaakson alueella. Kirjastoilla on mm. yhteinen kirjastojärjestelmä sekä kyyti.fi-verkkokirjasto, sama kirjastokortti käy kaikissa alueen kirjastoissa ja aineistoa voi varata mistä tahansa alueen kirjastosta. Etelä-Kymenlaakson kirjastoilla on myös keskinäistä yhteistyötä, mm. yhteisiä hankkeita.

Kotka

Kotkan kaupunginkirjaston toimipisteet ovat pääkirjasto, Karhulan, Karhuvuoren, Otsolan ja Tavastilan kirjastot sekä kirjastoauto Ilona. Kirjastoautopalvelua ja seutulainojen kuljetuspalvelua myydään Pyhtäälle. Kaupunginkirjasto vastaa oman alueensa kirjasto- ja tietopalveluiden järjestämisestä. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista, kaiken ikäisten luku- ja kulttuuriharrastusta sekä tietoyhteiskunta- ja mediataitojen oppimista. Kirjastot tekevät yhteistyötä oman alueensa koulujen, päiväkotien, yhdistysten ym. toimijoiden kanssa. Kirjasto järjestää erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä, usein yhteistyökumppaneiden kanssa, sekä käyttäjäkoulutuksia kuten tiedonhaun opastusta ja kirjavinkkausta. Kirjastot tarjoavat myös tiloja yhdistyksille ja muille kaupungin yksiköille kokouksia ja tapahtumia varten.

Hamina

Haminan kirjastolla on kolme toimipistettä: pääkirjasto, Ruissalon kirjasto ja kirjastoauto. Kirjastoautopalvelua myydään Virolahden ja Miehikkälän kunnille. Kirjastoautovirkailijan työpanos ostetaan Virolahden kunnalta.

Pyhtää

Pyhtäällä on vuonna 2004 valmistunut pääkirjasto. Henkilökuntaa on neljä. Kirjastotoimen lisäksi pääkirjastossa toimii yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa teknologialainaamo (hyvinvointilaatikko). Suunnitteilla on vuoden 2014 alusta urheiluvälinelainaamo yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. Kirjastoauton palvelut ostetaan Kotkasta. Käyntikertoja on 19/koulujen lukuvuosi. Kirjastoauton pysäkkejä on kuusi.

Kaakon kaksikko

Lähikirjastoja on kaksi: Miehikkälän kirjasto ja Virolahden kirjasto. Kirjastoautopalvelut ostetaan Haminasta, ja kirjastoauto kiertää kaksi kertaa kuukaudessa sivukylillä. Virolahden kunta myy kirjastoautonkuljettajan palveluja Haminalle. Kirjastopalvelut kuuluvat sivistystoimen piiriin. Niissä isäntäkuntana toimii Virolahti.

5 Keskeiset huomiot ja johtopäätökset kuntien mahdollisessa yhdistymisessä

Tässä luvussa tarkastellaan yleisellä tasolla mahdollisen kuntaliitoksen vaikutusta varhaiskasvatukseen, esiopetuksen, opetustoimen ja vapaa-aikatoimen palveluiden tarjonnassa ja toiminnan rakenteessa.

5.1 Palveluiden saatavuus ja kustannustehokkuus

Raportissa on arvioitu kuntaliitoksen vaikutuksia yhden ja kahden kunnan mallilla verrattuna nykyrakenteeseen. Vaikutuksia on pyritty arvioimaan mahdollisimman konkreettisesti ja käytännönläheisesti palvelualueitasolla. Kokonaisuudessaan yhden kunnan mallissa saadaan hyötyjä nykytilaan verrattuna. Kahden kunnan mallissa ei vastaavia hyötyjä saavuteta, koska merkittävimmät hyödyt syntyvät Kotkan ja Haminan nykyisten toimintojen päällekkäisyyksiä purkamalla ja toimintaa kehittämällä.

Yhden kunnan mallissa hyötyjä syntyy esimerkiksi mahdollisuudesta keskitämällä hallintoa ja yhtenäistämällä varhaiskasvatuksen asiakasprosesseja (esimerkiksi laskutus). Hallintohenkilöstön osaaminen saataisiin koko alueen käyttöön. Kuntalaisten mahdollisuus käyttää palveluja työssäkäyntialueiden mukaisesti parantaisi palvelutasoa. Kuntien yhdistyessä kuntalaisten mahdollisuus hakeutua muuhun kuin suomenkieliseen varhaiskasvatukseen ja opetukseen tulisi laajenemaan. Kilpailutuksissa ja suhteissa eri yhteistyötahoihin saavutetaan yhden kunnan mallissa merkittäviä hyötyjä verrattuna nykytilaan tai kahden kunnan malliin.

Kuntalaisille kuntaliitosten vaikutukset palveluiden saatavuuteen ovat pienet. Nykyiset lähipalvelut eivät kuntaliitoksen vuoksi tulisi muuttumaan. Sen sijaan palveluiden tarjonta yhtenäistyisi. Kustannussäästöjä ei todennäköisesti tulisi lähipalveluiden järjestämisessä. Sen sijaan yhteinen hallinto ja uusien, yhteisten toimintatapojen löytäminen voisivat tuoda kustannussäästöä. Kuntien yhdistymisen tavoitteena on hyvä varautuminen tuleviin vaatimuksiin muuttuvassa tilanteessa, säästöt olisivat lisäarvo.

Pyhtää on kaksikielinen kunta. Kuntien yhdistyminen tarkoittaisi ruotsinkielisten palveluiden ulottamista koko alueen väestön saavutettavissa oleviksi palveluiksi.

5.2 Palvelutuotannon organisointi

Kaikissa kunnissa on jokseenkin samat palvelut, sillä lait ohjaavat melko tarkkaan palveluiden tarjontaa. Nykytilanteessa kuntien välillä on kuitenkin merkittäviä eroja palveluiden järjestämistavoissa. Vain Kotkassa varhaiskasvatus ja esiopetus eivät kuulu sosiaalitoimeen, vaan ovat osa Lasten ja nuoren palveluita. Pyhtäällä esiopetus on osa opetustoimea. Kotkassa ja Haminassa oppilashuolto on omana toimintana, kun taas Pyhtää ja Kaakon kaksikko ostavat osan palveluista. Myös liikuntapalvelut ja nuorisotoimen palvelut järjestetään samojen periaatteiden mukaisesti. Yleisesti ottaen palvelut ovat laajempia ja monipuolisempia Kotkassa ja Haminassa kuin Pyhtäällä ja Kaakon kaksikossa.

Kuntien välinen vertailu on vaikeaa, koska toiminnot sisältävät kuitenkin hyvin erilaisia kokonaisuuksia. Luvut eivät ole vertailukelpoisia ja työryhmä ei ole pyrkinytkään tässä raportissa saamaan lukuja yhteismitalliseksi. Oleellista on muodostaa kokonaiskuva toimintatavoista ja löytää osa-alueita, joissa tulisi muutoksia kuntaliitoksen toteutuessa.

Monet Suomen kunnat (esimerkiksi Tampere, Turku, Jämsä) käyttävät palvelurakenteessaan hallinnollista käsitettä elämänlaatupalvelut. Näihin palveluihin kuuluvat liikunta-, kirjasto- ja kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Tämän tyyppinen hallintomalli voisi sopia myös yhdistyneeseen Etelä-Kymenlaaksoon.

5.3 Kehittäminen

Vieraskielinen opetus

Itä-Suomen koulu on hakenut toimilupaa Kotkaan venäjänkielisen opetuksen järjestämiseksi. Syyslukukauden alusta 2014 piti aloittaa esiopetus ja ensimmäinen luokka, mutta opetuksen järjestäminen siirtyy lupa-asioiden vuoksi.

Vuosien mittaan on käyty keskustelua myös kansainvälisen koulun tai englanninkielisen opetuksen järjestämisestä Etelä-Kymenlaaksossa. Aiemmin on laadittu ainakin kaksi selvitystä, jotka eivät kuitenkaan ole johtaneet jatkotoimenpiteisiin. Kotkassa on aiemmin ollut englanninkielistä opetusta Mussalon koulussa. Syksyllä 2013 Cursorin toimeksiantona on tehty selvitys englanninkielisen opetuksen järjestämisestä (Oxford Research Oy). Selvityksessä todetaan englanninkielisen linjan olevan kansainvälistä koulua realistisempi vaihtoehto. Selvityksen mukaan oppilaskohtainen opetuksen järjestäminen tulisi vain n.15 €/ oppilas kalliimmaksi kuin suomenkielinen opetus.

Työryhmä totesi asiasta keskusteltuaan, että englanninkielinen linja on kansainvälistä koulua parempi vaihtoehto. Kansainvälisessä koulussa pitää olla oma toimilupa ja opetus kokonaan englanniksi. Lisäksi kansainvälisillä kouluilla on oma opetussuunnitelma, mikä poikkeaa olennaisesti suomalaisesta opetussuunnitelmasta. Materiaalikulun (15 €/ oppilas) lisäksi tulee myös henkilöstökulut. Todennäköisesti mistään nykyisestä koulusta ei hakeutuisi niin montaa oppilasta tähän opetukseen, jotta opettajan virka voitaisiin sieltä vähentää. Oppilasmäärän pitäisi olla 15–20 / luokkataso. Lisäksi tulisivat koulu- kuljetusmaksut. Tällä alueella tulee olemaan erittäin vaikea saada kelpoisia, englanninkielisiä opettajia, etenkin yläkoulun tarpeisiin. Myös esiopetus ja toisen asteen koulutus olisi järjestettävä englanniksi, mikäli opetus järjestetään kansainvälisen koulun toimintamallin mukaisesti. Mikäli englanninkielisen koulutuksen tarjoaminen seudulla katsotaan elinkeinopolitiikan kannalta tärkeäksi, siihen voidaan panostaa.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kehittämishaasteena kuntien mahdollisessa yhdistymisessä on vahvistaa esiopetuksen ja koulun yhteistyötä hyvän koulunalun varmistamiseksi. Kotkassa ja Pyhtäällä koko esiopetus toimii jo nyt alakoulujen kanssa samoissa rakennuksissa, jolloin tiivis yhteistyö on mahdollista. Toinen kehittämisen kohde on varhaiskasvatuksen erityisopetuksen saatavuuden turvaaminen. Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen resurssit nykyisessä kuntajaossa vaihtelevat merkittävästi. Yhteinen kehittämishaaste on päivähoitopaikkojen tarpeen kasvu. Vaikka kysymys on ensisijaisesti lähipalveluista, voitaisiin yhdistyneessä kunnassa kehittää palveluverkkoa myös enemmän työssäkäyntialueiden suuntaisesti. Palveluverkon monipuolistaminen on yhteinen kehittämishaaste. Avointa päivähoitoa ja kerhotoimintaa on tällä hetkellä vain Kotkassa ja Haminassa. Yksityisten päivähoitopalvelujen käyttö palvelusetelin avulla sekä yksityisten palvelujen kehittäminen ja laadunvalvonta yhtenäistyisi ja selkiytyisi kuntien mahdollisesti yhdistyessä.

Opetustoimen kehittämistarpeita uudessa kunnassa olisivat ainakin ruotsinkielisen ja muilla kielillä (venäjä, englanti) annettavan opetuksen organisointi, oppilashuollon vahvistaminen koulupsykykkareiden osaamisen avulla ja koulu- nuorisotyön laajentaminen. Lisäksi on pohdittava, onko toiseen asteen koulutuksessa päällekkäisyyksiä ja onko aihetta uusiin painopistealueisiin. Investoinneissa tulee pohdittavaksi kuntarajojen läheisyydessä olevien koulujen peruskorjauksien tarpeellisuus (Tavastila/Neuvoton/Uusi-Summa tai Vilniemi/Klamila). Perusopetuslaki määrää oppilaiden koulumatkan enimmäisajan, joten erilliskuljetuksia tulitaisiin tarvitsemaan joukkoliikenteen lisäksi. Haasteena ovat ajantasaisen tieto- ja viestintäteknologian hyvä osaaminen, verkko- ympäristössä työskentely sekä monipuolinen tieto- ja viestintäteknologian ja median käyttö. Tulevaisuuden haasteina ovat myös joustavat opetusryhmät, erilaiset oppijat ja opettajuuden muuttuminen.

Liikuntapalveluiden tarjonnassa tulee entistä paremmin ottaa huomioon ja myös hyväksyä seudullisuus nykyistä paremmin palveluiden tuottamisessa. Liikuntapaikat vaativat investointeja. Kuntien taloutta rasittavat myös monet muut tehtävät, joten on syytä tarkastella palveluja ja niiden tuottamistapoja sekä niihin välittömästi liittyviä rakenteita uudelleen. Palvelujen tuottamiseksi ja tilojen ylläpitämiseksi on haettava uusia ratkaisuja: esimerkiksi kiinteistöjen rahoituspohjaa on laajennettava ja/tai käyttäjien aiheuttamisperiaatteen mukaista mallia sovellettava. Fyysisen aktiivisuuden lisääminen kuntalaisissa on haaste nyt ja tulevaisuudessa. Kunnissa on pohdittu mm. älypuhelinsovelluksia, joilla vastattaisiin tulevaisuuden haasteisiin. Liikuntaneuvontaa tulisi tehostaa ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä.

Nuorisotoimen haasteena mahdollisessa uudessa kunnassa ovat tehokkaassa käytössä olevat toimitilat ja toimintaresurssien kasvattaminen. Tilat olisi hyvä sijoittaa sinne, missä nuoriso muutenkin on ja lisäksi päiväkäyttöä tulisi tehostaa (esimerkiksi koulut, kirjasto). Koulunuorisotyön kehittäminen tulee olemaan yksi keskeinen haaste sekä syrjäytymistä ehkäisevänä toimenpiteenä että välituntitoiminnan monipuolistamisena. Lasten ja nuorten harrastuneisuus on jakautunut kahtia: osa harrastaa runsaasti, mutta osalla ei ole mitään harrastusta. Harrastamattomuus saattaa johtaa yhteiskunnasta syrjäytymiseen. Kolmannen sektorin toiminnan edellytyksiä ja roolia tulisi vahvistaa yhteistyötä tiivistämällä. Palvelun parantamiseksi tulisi löytää helppokäyttöisiä sähköisiä ratkaisuja esimerkiksi leirintäalueiden käytössä. Kaikilla osa-alueilla pitäisi pystyä siirtämään resursseja rakenteista palveluihin. Maksullisten palveluiden hintatason tulee pysyä kohtuullisena, ettei se muodostu käyttäjälle esteeksi.

Muiden sivistyspalveluiden (museo-, kulttuuri-, ja kirjastotoimen) kehittämistyötä vaikeuttaa vuosikausia jatkunut määrärahojen niukkuus. Museon osalta suurena kehittämishankkeena on maakunnallinen kokoelmakeskus, johon mahdollisesti Etelä-Karjala on lähdössä mukaan. Salpalinja-museo on osa seudun linnojen ja linnoitusten kokonaisuutta, ja kuuluu sellaisena seudun strategiaan kärki- ja erottautumiskohteisiin. Se on myös osa Salpakeskuspalvelukeskittymää ja siihen liittyvää historia- ja luontomatkailua. Salpalinjan markkinointia kehitetään yhteistyössä Cursor Oy:n seudullisen matkailuyhtiön kanssa. Esimerkiksi kirjaston kohdalla säästöt tarkoittavat käytännössä aina aineistomäärärahan pienentämistä, mikä muuttuu jossain kohdassa mahdottomaksi. Kirjastot eivät toimi jos sinne ei saada uusia kirjoja. Siinä vaiheessa on mietittävä kirjastoverkkoa tai aukioloaikojen muuttamista.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tarkastelun kohteena olleiden lähipalveluiden kannalta ei ole merkitystä, olisiko yksi vai kaksi kuntaa. Osaamisen suuntaaminen olisi tehokkainta yhdessä kunnassa. Palvelut olisivat yhtenäiset koko Etelä-Kymenlaaksossa. Perheillä olisi parhaat mahdollisuudet käyttää palveluja yli nykyisten kuntarajojen. Hallinto kevenisi yhden kunnan mallissa, mikä auttaisi varautumaan tuleviin muutoksiin. Kahden kunnan mallissa ei olisi suurta eroa nykyiseen.